Telefonas: CHELSEA 5152

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžiama kas Pėtnyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 28 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918. New York, N. Y. Liepos (July) 13, 1923. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875. Vol. XIV

Įvairios Žinios

VOKIEČIAI RENGIASI PASIDUOTI.

Pasaulio diplomatiniuose rateliuose tikrinama, kad yra aiškių požymių, jog vokiečiai rengiasi pasiduoti Ruhr krašto okupantų reikalavimams. Tuo tarpu Prancija ir Belgija įteikė Berlyno valdžiai ultimatumą, kuriuomi grumojama pertraukti su Vokietija visus diplomatinius santykius, jei Berlyno valdžia ne pasmerks besipriešinimo kovos su okupantais. Beeinant pasitarimams papos nuncijaus su Vokietijos premieru Cuno yra tikrinama, kad Vokietijos valdžia pasmerks tą besipriešinimo kovą. Taipgi Anglijos valdžia kreipėsi į Prancijos premierą Poincare patardama padaryti nusileidimų, kad tuomi palengvinus Vokietijai pasidavimo sąlygas. Vienok Poincare pareiškė, kad jokio nusileidimo nebus ir net Prancija neskelbs savo sąlygų, kol Vokietija visiškai nekapituliuos.

SANTARVĖ SUSITARĖ SU TURKAIS.

Artimųjų Rytų taikos konferencija, kuri posėdžiauja Lozannoj viršaus trijų mėnesių, pagaliau prijėjo prie paties pasisekimo punkto. Turkų delegacijos pirmininkas Ismet Paša pareiškė liepos 8 d., kad visais konferencijoje iškeltais klausimais jau susitarta ir artimoje ateityje sutartis bus pasirašyta.

Vienok pora dienų prieš šį paskelbimą atėjo žinių iš Konstantinopolio, kad graikai bandė išsodinti regimentą savo kariuomenės Kora-Barun — netoli Dardanelų, vienok turkai atmušė graikus. Mušyje daug žuvo iš abiejų pusių, taipgi turkų torpėdinės valtys nuskandino graikų laivą, su kuriuomi drauge paskendo daug kariuomenės.

ANGLIAKASIAI NENUSILEISIĄ.

Liepos 6 d., Atlantic City, N. J., prasidėjo angliakasių unijos ir angliakasyklų savininkų atstovų konferencija, kad sudarius naują sutartį kietųjų angliakasių apylinkei, nes dabartinė sutartis baigiasi su 31 d. rugpiučio. Angliakasiai įteikė savo 11 reikalavimų, kurių svarbiausiais yra pripažinimas unijos ir pakėlimas algų ligi 20% ir po 2 dol. į dieną nuo dienų dirbantiems darbininkams. Unijos atstovai pareiškę, kad šiuose dviejuose reikalavimuose jokio nusileidimo nebus.

UŽTVIRTINTA RUSIJOS KONSTITUCIJA.

Visos-Rusijos Centralis Pildomasis Komitetas užtvirtino naują federalę konstituciją Rusijos respublikai. Konstitucija sudaryta sulig modelio Jung. Valst. ir Anglijos konstitucijų. Dveji parlamento rumai ir Aukščiausio Teismo jurisdikcijos teisės panašios į Jung. Valst. valdžios sudėti, tačiau parlamentui suteikiama įstatimdavystės ir valdymo teisės, kaip Anglijoj kad yra, nes ministerija atsakominga prieš parlamentą. Apie laisvę žodžio, spaudos ir susirinkimų konstitucijoje neminima, vienok yra tikrinama, kad tas bus įvesta vėliaus, kuomet sąlygos pagėrės. Taipgi konstitucijoje nėra provizijos tiesioginiam balsavimui, vienok įdėta provizija, kuri užtikrina komunistų partijai palaikyti valdžią savo rankose.

Išrinkta naujas ministerių kabinetas, kuris susideda beveik iš tų pačių žmonių, kurie ir ligi šiol Rusiją valdė, su Leninu priešakyje. Taipgi finansų komisoriatas užtikrino, kad laike sekamų 18 mėnesių bus įvesta Rusijoje pastovi pinigų valiuta.

ANGLIAKASYKLŲ TYRINĖJIMO KOMISIJA UŽBAIGĖ DARBĄ.

Jung. Valst. Angliakasyklų Tyrinėjimo Komisija užbaigė savo darbą ir patiekė raportą net iš 30,000 žodžių, po kuriuo pasirašo visi komisijos nariai. Savo raporte komisija pareiškia, kad ji priešinga angliakasyklų nacionalizavimui, vienok ji siulo Kongresui išleisti specialį patvarkymą, kuris leistų Jung. Valst. prezidentui paimti kasyklas valdžios žinion, kuomet gręsia ilgas streikas delei darbininkų ir darbdavių nesusitarimo, kad tuomi apsaugojus visuomenę nuo bereikalingų išlaidų ir nesmagumų, kuomet delei streiko stokuoja kietų jų anglių.

VĖL DVI PARTIJOS.

Pereitą savaitę įvyko Chicagoje Farmerių-Darbo partijos konvencija, kurion buvo kviesta visi kairieji elementai. Šioje konvencijoje paėmė viršų komunistinis elementas ir vadovaujant Fosteriui nesiskaityta su kitomis srovėmis ir sukurta nauja Federuota Farmerių-Darbo Partija, kuriai primesta Amerikos Darbininkų Partijos programas.

Nepanorėjusios srovės pasiduoti Maskvos diktaturai, atsiskyrė nuo naujai sukurtos partijos ir pasiliko prie Farmerių-Darbo Partijos. Taigi nors komunistams pavyko pasivadinti nauju vardu, vienok jų partijos sudėtis bus tik ta pati, kokia buvo Amerikos Darbininkų Partijoj. Tuomi „triksu" nieko nelaimėta.

ŽADĄ PANAIKINTI 12-kos VALANDŲ DARBO DIENĄ.

Jung. Valst. Plieno Korporacija pažadėjusi prez. Hardingui panaikinti 12-kos valandų darbo dieną ir dabar ieškanti daugiau darbininkų tų reformų įvedimui, nes įvedus šiai korporacijai 8 val. darbo dieną reikėsią apie 60,000 darbininkų daugiau, negu dabar jų dirba. Delei panaikinimo 12-kos valandų darbo dienos pakilsią plieno išdirbinių kainos, kurias turės užmokėti pirkėjas.

IMIGRANTŲ ANTPLUDIS.

Prasidėjus liepos 1 d. naujai imigracijos kvotai į Jung. Valst. tik viena savaite atvežta 28,305 imigrantai. Jau vienuolika valstybių išbaigė savo mėnesines kvotas, butent: Albanija, Afrika, Egiptas, Graikija, Portugalija, Palestina, Syrija, Turkija, Ispanija, Fiumas ir Rusija. Lietuvos kvota dar neišbaigta ir taipgi nėra žinių kiek iš Lietuvos yra atvažiavusių. Kaslegarnėj viso išegzaminuota apie 45,000 imigrantų.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Pereitais fiskaliais metais, kurie pasibaigė su 1 d. liepos, Jung. Valst. paštas turėjo 533 milionus dol. įeigų, arba 12.6% daugiau, negu pereitais metais. New Yorkas stovi pirmoje vietoje su $4,919,976.35.

— Sulig patikėtinų statistikų Jung. Valst. kas 4 minutos atsitinka naujas trobėsių gaisras. Per pastaruosius 5 metus šitų gaisrų nuostoliai siekia apie $321,453,878. Kas metai gaisruose žusta apie 15,000 žmonių.

— Viennoje, Austrijos sostinėje, suareštuota 34 tautiniai socialistai, kurie buk yra padarę suokalbį nužudyti kelioliką politikierių ir taipgi buvo nutarę nužudyti prancuzų maršalą Fošą, kuomet jis lankėsi Centralinėje Europoje ir važiavo per Vienną į Pragą — Čekoslovakijos sostinę.

— Šiais metais išlaikymas Tautų Sąjungos apseisiąs apie $4,500,000. Prancuzai ieško priemonių sumažinimui šitų išlaidų.

— Liepos 6 d. Berlyne sustreikavo 100,000 metalo darbininkų ir tikisi išvesti į streiką dar 150,000 tos industrijos darbininkų.

— Fordas išdalino viršiaus miliono dol. savo 30,000 darbininkų, kurie turi pirkę indėlio sertifikatus jo automobilių išdirbystėje. Šitas išmokėjimas reiškia 8% dividendą už pirmus 6 mėnesius šių metų.

— Meksikoje viena savaite išdalyta 1,335,000 akrų žemės bežemiams ir mažažemiams einant žemės reformos įstatymu. Išdalinimui žemė imama iš stambiųjų žemvaldžių.

— Kings apskričio, Brooklyne, teismas tik vienu mėnesiu išdavė 6,244 piliety bės popieras ateiviams. Sakoma, pastaruoju laiku žymiai padidėjo Jung. Valst. pilietybės prašančiųjų skaitlius.

— Berlyne tik per 8 dienas nusižudė 53 žmonės. Daugiausiai žudosi seni žmonės delei neapsakomai sunkių gyvenimo aplinkybių.

— Rusijos-Japonijos derybos užmezgimui draugingų kaimyninių santykių, kurios eina Tokio mieste, artinasi prie iširimo.

LIETUVOS ŽINIOS

IŠTEISINO MUŠEIKAS.

Kaunas, birž. 20 d. (Mūsų korespondento). — Daug kartų teko pastebėti Amerikos lietuvių laikraščiuose pasipiktinimo Lietuvos valdininkų savivaliavimais, todel čionai noriu paduoti nors vieną iš daugelio faktų, kaip Lietuvos aukštoji valdžia ir net teismai reaguoja į tuos valdininkų savivaliavimus.

1920 metais prieš pat St. Seimui susirenkant, Raudonės valsčiuj trys kaimai, St. Seimo rinkimų agitacijos pakurstyti ir nesulaukdami iš ministerijų atsakymo į savo prašymus, sumanė patys vykinti „žemės reformos įstatymą" ir atsiimti savo žemes, kurias dvarininkai Paslauskis ir Farie de Kostro prieš keliasdešimt metų buvo nuo jų atėmę ir prie savo dvarų prisiskyrę. Eleonoravo ir Raudonės dvarų valdytojai pasiskundė Raseinių apskrities viršininkui prašydami apginti jų nuosavybę nuo „bolševikų" pasikėsinimo.

Apskrities viršininkas, ne pasitikėdamas vien savo jėgomis „bolševikų" malšinti pasikvietė Raseinių komendantą pulk. leit. Štencelį. Tasai kartu su milicijos vadu Ivanausku, buriu milicininkų ir kareivių gegužės 14 d. atvyko Raudonės valsčiun maištininkų malšinti ir bemalšindamas ir betardydamas žiauriai sumušė trijų kaimų valstiečius — apie 60 žmonių.

Šitas atsitikimas pasiekė ką tik susirinkusį St. Seimą sukeldamas didžiausio pasipiktinimo. Buvo sudaryta St. Seimo komisija patirti patį atsitikimą vietoje, kuri padarius ką galėjo, bylą atidavė teisman.

Ir štai tik po trijų metų laiko, birželio 6-7 dieną, įvyko tos bylos teismas. Nukentėjusių ir liudininkų stojo apie 70 žmonių. Teismas prasitęsęs dvi dieni uždarytomis durimis ir išnagrinėjęs bylą paskelbė tokį nutarimą: pulk. leit. Stencelis ir bus. mil. vadas Ivanauskas pripažinti kaltais ir taine visais Valstybės Gynėjo kaltinamojo akto paragrafais, kiti išteisinti. Nukentėjusiems pripažinta teisė įrodinėti teisme savo nuostolius iš kaltininkų. Vienok einant amnestijos įstatymais nuteistiesiems bausmė dovanota. Vadinasi, iš garsiosios mušeikų vado Štencelio bylos išėjo tik „piš".

Juridiniai viskas tvarkoj, bet visuomenėj ši byla padarė labai blogo įspudžio. Žmonės galutinai nustojo tikėti teismais, nes žino, kad juose teisybės nesurasi... O visoki mušeikos valdininkai, kurių šiandien Lietuvoje yra didžiuma, su kiekviena diena vis labiau ir labiau duksta, nes žino, kad ir aukštoji valdžia, ir teismai juos proteguoja. Šituo keliu einant niekuomet nebus galimybės susilaukti Lietuvoje teisybės ir teisėtumo.

MINISTERIŲ KABINETUI PASITIKĖJIMAS.

Vašingtonas, liepos 2 d. (L. I. B.). — Naujas Ministerių Kabinetas gavo vienvalsį Lietuvos Seimo visų partijų ir mažumų pasitikėjimą. Socialdemokratai susilaikė. Ministeris Pirmininkas, p. Galvanauskas, išvažiavo Paryžiun.

SVETIMŠALIAMS NĖRA VIETOS.

Lenkų valdžia nutarė, kad Vilnijoj ir kitose „kresų" vietose butų paliuosuoti iš gelžkelio tarnybos tarnautojai svetimšaliai.

Aišku, kad pirmon eilėn bus pašalinti lietuviai, nes lenkų spaudoj senai juos „garbavoja".

J. K—as.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Pagaliau susitarta.

Gegužės 1 d. Vokietijos Užsienių Reikalų Ministerijoj pasirašyta sutartis su Lietuva del karo ir vokiečių okupacijos Lietuvoje nuostolių išlyginimo.

Šaukiasi Lietuvos.

Aglinės kaimo, Punsko valsčiaus, gyventojai kreipėsi gegužės mėn. į Lietuvos vyriausybę, skusdamiesi, kad lenkai sauvalingai skiria juos nuo Lietuvos ir „lupa" iš jų nežmoniškus mokesnius, ir prašydami, kad Lietuvos Vyriausybė niekados jų neatsižadėtų ir, eidama Ambasadorių Konferencijos kovo 15 d. nutarimu, greičiau priskirtų juos prie Lietuvos.

Veržiasi Amerikon.

Kas rytas nuo 3—4 val. ties Amerikos konsulatu Kaune stovi eilės žmonių, daugiausia kaimiečių norinčių važiuoti į Ameriką. Kas dien priimama apie 200 interesantų; likusieji laukia ryt dienos ir stoja į eilę dar naktį. Daugelis tokių nakvoja konsulato kieme.

Naujas orlaivis.

Lietuvis išrado naują orlaivį. Jis taip lengvas esąs, kad reikalui esant, lakunas be kitų pagalbos gali pernešti iš vietos į vietą. Orlaivis yra patogus paslėpti mažame griovy ar krumokšliuose. Oru skrendant per 40 metrų negirdėti jokio užimo.

Taksa vežikams.

Kauno miesto vežikams nuo birželio 1 d. nustatyta mokesnis už keleivių vežiojimą mieste ir priemiesčiuose. Kiekvienas vežikas turi taksos lentelę.

Vilniaus cenzura.

Teko patirti, kad pristačius vienam lietuviui išcenzuruoti Lietuvos Himną, (Lietuva tėvynė musų), Vilniaus cenzura užbraukė visą Himną ir pasakė, kad neleidžianti jo giedoti. Tatai negirdėta net rusų laikais, nes Vilniuje giedota Himnas kiek norint ir rusai klausės kaip niekur nieko. Lenkai pralenkė ir rusus.

Laukiamas Vilniaus gyventojas.

Varšavos laikraščiai praneša, kad Vilniuje apsigyvensiąs p. Juozapas Pilsudskis, žodžiu „savo artimesnėje", kaip kad jis pats yra išsitaręs.

Lietuvos Prezidento Rinkimai

Šiandien, birželio 19 d., 10 val. ryto, įvyko Lietuvos prezidento rinkimai. Jau išanksto žinota, kad dabartinis prezidentas Aleksandras Stulginskis vėl bus dešiniųjų balsais išrinktas, bet del pačio įdomumo visgi Seimo salė publikos prisirinko. Posėdį atidarė Seimo pirmininkas Tumėnas. Visi atstovai paeiliui padavinėje uždengtuose vokuose korteles ir kaip jau balsai buvo paduoti, komisija patikrino ir Seimo pirmininkas apskelbė rezultatus. Išrinktas A. Stulginskis 49 balsais (40 krikš. dem. ir 9 mažumų). Dešinioji pusė su žydų rabinais šiek tiek paplojo ir posėdis užbaigtas. Priesaika turi įvykti birželio 20 d. 11 val. ryto.

Valstiečiai liaudininkai statė į prezidentus gerai jau amerikiečiams žinomą Lietuvos darbuotoją advokatą Joną Vileišį, bet už jį balsavo tik kairioji pusė — gavo 26 balsus (16 valst. liaud., 8 soc. dem. ir 2 ?), todel prieš 49 bals. dešiniųjų neliko išrinktu.

Nuostabu, kad dabar krikšč. demokratai valstiečių nevadina lenkberniais bei žydberniais, kaip vadino per Seimo rinkimus; čia gal but ir bus toji priežastis, kad tas vardas jiems patiems kliuvo, nes visos mažumos daugiausiai juos tik palaiko, tai parodė Seimo pirmininko 54 balsais (40 krikš. ir 14 mažumų) išrinkimas, na, ir prezidentą renkant 9 bal. mažumų, o gal ir daugiau, nes nežinia kas Vileišiui pridėjo 2 balsu (vieton 24 — 26).

Bendras upas Kaune paprastas, tik šiandien sužinojus, kad Stulginskis išrinktas prezidentu, girdėti kalbant, kad geriau butų buvę, jei gerb. Vileišis butų prezidentavęs.

Laukiama Ministerių Kabineto sudarymo. Gal vėl tas pats Galvanauskas bus, bet greičiau buv. 1-mo Seimo pirmininkas Bistras. Viena aišku, kad iš kairiųjų Ministerių K-to pirmininko vietos negaus, nors ir derasi visą laiką.

J. K—as.

LENKŲ NORAI PAGROBTI RYTPRUSIUS.

Rytų prusai nuo Vokietijos Valstybės atskirti, kaip žinoma, lenkų karidorium, kuris tęsiasi iki pat Dancigo, laisvojo miesto ir jurų uosto. Nors lenkai, prancuzų globa pasiremdami, nematė to vokiečių noro panaikinti Dancigo karidorį, bet visgi jiems kinkos nuolatai dreba ir reikalinga ieškoti naujų kelių, kad nors vieną pusę padarius nepavojinga, o taip iš abiejų pusių Vokietija. Jie dabar rimtai galvoja apie planus kaip pavergus Rytų Prusus; jau apie tai net spaudoj kalba, kad reikalinga su šiuo kraštu ką nors padaryti. Pirmiausiai jiems rupi pagrobti Dancigą, tai bent butų uostas į juras ir Rytprusių apgulimo šaltinis, į kurį galima butų gabenti prancuzų „instrukcijas". Apie Dancigą „Express Wilenski" rašo, kad nežiurint į tai, kad yra lenkiškas miestas, vokiečiai nesiduoda save žeminti ir gana; jie valdo miestą ir apie jokias su lenkais bičiulystes nė nemano. Stebisi, kad lenkėms tarnaitėms vėl Dancige vietos nėra, kad vokiečiai boikotuoja — lenkams neduoda ir atsikvėpti. Toliau rašo, kad bent kiek žymesnis lenkas buna priverstas iš Dancigo dumti lauk kitaip striuka.

Spaudoje pastebimas didelis noras kuogreičiau turėti Dancigą, nes tai labai esą lenkams reikalinga vesti „politikai" Rytų Prusuose.

J. K—as.

„TĖVYNĖ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei' turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašta ženklelių jų sugrąžinimui.

BARBARIZMO APAŠTALŲ VIEŠPATAVIMAS.

Šiame „Tėvynės" num. skaitytojas ras straipsnelį, kuriuomi nušviečiama kaip barbariškai sąžinės ir proto nustoję Lietuvos valdininkai terorizuoja nekaltus žmones. Perskaitęs tame straipsnelyje paskelbtą dokumentą nežinai žmogus nė ką manyti. Rodos, tai negalimas daiktas, kad 20-tame kulturinio klestėjimo amžiuje kurioj nors pasaulio daly galėtų buti užsilikęs to kis barbarizmas. O vienok su skaudama širdimi tenka prisipažinti, kad musų Lietuvoje, kurią valdo kunigai ir visam pasauliui garsina jos katalikiškumą, toki baisųs dalykai dedasi. Ir labai teisingai musų bendradarbis tuos Lietuvos valdininkų žiaurumus pavadina „aziatinio barbarizmo gadyne", nes ištikrųjų švelnesnio pavadinimo tokiems darbams surasti negalima.

Štai prie ko Lietuvos gyvenimą privedė klerikalų diktaturos vykinimas Lietuvoje. Juk šitokis Lietuvos valdininkų barbarizmas nie kuomi nesiskiria nuo kruvinojo Muravjovo laikų. Ir jei šitaip elgiasi net milicija ir aukštesnieji milicijos valdininkai, kurie savo darbų negali paslėpti ir gali buti patraukti teisman, tai lengvai galima numanyti, kokiais darbais pasižymi slaptoji krikščioniškoji žvalgyta, kurios darbų niekas nežino ir niekam neleidžiama apie juos kalbėti.

Bet blogiausiai yra ta aplinkybė, kad nesimato jokių perspektyvų šitam barbarizmui iš Lietuvos gyvenimo pašalinti. Ligi šiol Vidaus Reikalų ministeriu, kurio žinioje yra milicija ir žvalgyba, buvo klerikalas Oleka, dabar vėl naujam Ministeriu Kabinete šitai atsakomingai vietai paskirtas ligi šiol lietuviams negirdėtas tulas Zalkauskas. Pagaliau, ir visas Ministerių Kabinetas yra pilnai klerikalinis, kuriame įeina vyriausi klerikalų šulai, kaip kun. Krupavičius, Tumėnas ir kt. Ministerių Kabineto priešakyje stovi tas pats Galvanauskas, kuris pataiko taip ištikimai klerikalų diktaturai vergauti. Ant galo, kas sutinka įeiti į klerikalų kontroliuojamą kabinetą, yra aišku, kad jisai sutinka vergauti klerikalų diktaturai ir pasižada pilnai pildyti jų įsakymus. Todel nieko nereiškia, jei šiame kabinete pasirodo viena-kita pavardė neaiškaus klerikalo. Kabinetas vistiek ištikimai tarnaus klerikalinės diktaturos užmačioms ir todel nėra jokių galimybių tikėtis, kad ir šis naujasai kabinetas mėgins pakeisti Lietuvos valdymo sistemą, jau nekalbant apie jos užsienio politiką, kuri kuoplačiausiu frontu eina į Varšavą. Taigi ir Lietuvos žmonių kankinimui šitokio aziatinio barbarizmo priemonėmis galo nesimato.

Dabar gali pasidžiaugti tie Amerikos lietuviai, kurie visą laiką rėmė klerikalus, kuomet šiandien Lietuvoje pilnai atgaivinta kruvinojo Muravjovo laikai. O pažangiąjai Amerikos lietuvių visuomenei dabar atsistoja prieš akis naujas uždavinys. Reikalinga visomis išgalėmis gelbėti Lietuvos žmonėms, kad kuogreičiausiai jie įstengtų pasiliuosuoti iš klerikalinės diktaturos jungo. Šita pagalba galima suteikti remiant Lietuvos pažangiąsias kulturinimo įstaigas ir abelnai visą pažangųjį kulturinį judėjimą. Apie kokį nors rėmimą Lietuvos valdžios, arba kad ir tų įstaigų, kurios turi tiesioginio santykiavimo su valdžia, negali buti jokios kalbos. Mes negalime sutikti, kad musų pinigais butų palaikomas Lietuvoje barbarizmas, kuris šuoliais veda Lietuvą pražutin.

O jųs ten ponai Stulginskai, Galvanauskai, Krupavičiai ir kiti, kurie smurto keliu ir per prievartą įsibrovėte į Lietuvos aukštuosius valdonus, ar nematot, kad Lietuvą tempiat pražutin šituo keliu eidami? Ar nesuprantat, kad leisdami savo agentams šitaip barbariškai terorizuoti Lietuvos piliečius darote mums visiems gėdą prieš visą kulturingą pasaulį! Delei šitokių jusų darbų kulturingų šalių žmonės mus visus vadina puslaukiniais žmonėmis. Ar įstabu tat, kad kulturingi amerikonai aplankę Lietuvą ir į pačius Amerikos lietuvius žiuri su panieka ir prie kiekvienos progos mus vadina puslaukiniais indijonais. Todel mes turime teisės reikalauti, kad Lietuvoje šitokio darbarizmo daugiau nebutų, kad jos gyvenimas turi buti sutvarkytas tikrojo demokratizmo pagrindais!

VĖL NAUJA TRAGEDIJA.

Birželio 25 d. Brooklyne vėla pasikartojo ta amžinai besitęsianti šioje šalyje kruvinoji tragedija. Iškeltojo gelžkelio traukinys iššoko iš bėgių ir du pirmutiniai vagonai nupuolė žemyn, 7 žmones užmušdami vietoje ir apie 83 sužeisdami. Gelžkelio kompanijos prezidentas tikrina, kad nelaimės priežastimi buvo išpuolusio ji pirmojo vagono velkė, kuri pateko bėgių sudurime (svičiuose) ir išmetė traukinį iš bėgių.

Nors šitokis pasiteisinimas neišlaiko jokios kritikos, nes jei vagonai butų gerai prižiuromi, tai velkės nepuidinėtų iš vagonų, vienok valdžios paskirtoji tyrinėjimo komisija visai kitokią šios nelaimės priežastį suranda. Šita komisija pareiškia, kad gelžkelio balkiai buvo visiškai supuvę ir jau šeši mėnesiai atgal valdžios inspektoriai perspėjo kompaniją, kad šio gelžkelio visas įtaisymas yra 10 nuošimčių žemiau normalio minimumo, kuris gali užtikrinti saugumą žmonių vežiojimui šiuo gelžkeliu. Vienok kompanija nepasirupino gelžkelį pataisyti ir tik žiurėjo, kad kuodaugiausiai pelno turėti. Tiesa, į 6 mėnesius kompanija uždirbo sau apie 20% dividendo, vienok tuo patim kartu prarijo 7 žmonių gyvastis ir arti šimto sužeidė, ne vieną gal amžinu invalidu padarydama.

Už šios kruvinos tragedijos įvykį yra lygiai kaltos kaip gelžkelio kompanija, taip ir valdžia. Jei valdžios inspektoriai matė, kad gelžkelis netinka žmonių vežiojimui, tai jai reikėjo priversti kompaniją gelžkelį pataisyti, nes besočiams pel nagaudoms perspėjimų neužtenka. Bet valdžia to nepadarė ir net dabar nesimato jokių perspektyvų, kad valdžia ryžtųsi tinkamai nubausti šituos žmonių gyvasčių rijikus.

Šitas kruvinas įvykis kuo aiškiausiai parodo, kad tol nebus galimybės nors sumažinti šitokias pasibaisėtinas tragedijas, kol gelžkeliai ir kitos visuomenės reikalams naudojamos įmonės bus operuojama vien pelno pagrindais, o ne visuomenės aprupinimo reikalu. Šitokių nelaimių rečiau atsitiks ir ilgainiui jos visiškai išnyks tik tuomet, kai gelžkeliai ir visos kitos visuomenės reikalams naudojamos įmonės pereis į visuomenės rankas ir bus operuojamos tos visuomenės aptarnavimui, o ne pelno gaudymui.

PERŽVALGA

:: *Lietuvos valdžios „teisybė".* — Visai nesenai Lietuvos klerikalinė valdžia areštavo net šimtais darbininkų kuopų sąrašų kandidatus į Seimą, kaltindama juos valstybės išdavime. Tačiau tuo patim kartu tikrieji ir žemiausios rušies valstybės išdavikai, kurie įstojo į Lenkijos armiją ir ginklu rankoje stengiasi pražudyti Lietuvą, valstybės išdavikais nelaikomi ir net dvarai jiems grąžinami, nors jie ir dabar dar tarnauja Lenkijos armijoje.

„Krašto Balse" p. A. Sm. rašo, kad pernai (1922 m.), kuomet buvo didelio pavojaus išsiplatint Lietuvoje gyvulių maro ligai, veterinoriams reikalaujant, Lietuvos valdžia įsteigė bakteriologijos stotį Narvos dvare apie trys kilometrai nuo Kauno. Įsteigimas šios stoties valdžiai lėšavo daug pinigų, vienok tas apsimokėjo, nes gyvulių maro liga tuojaus buvo sulaikyta ir galutinai išnaikinta. Šita stotis yra labai naudinga ir butinai reikalinga Lietuvoje, nes ir dabar tyrinėja užkrečiamas ligas, kurios pavojingos netik gyvuliams, bet ir žmonėms. Vienok p. A. Sm. apie šios stoties likimą rašo sekamai:

„Kas gi dabar su ja atsitiko? Žemės Ukio Ministerija nutarė Marvos fundą (kur įtaisyta stotis) sugražinti jo savininkui generolui Falevičiui, kurs dabar esąs komendantu Gardine. Šis jau pardavęs Marvą piliečiui Makauskiui už keliolika tukstančių dolerių, o p. Makauskis grasąs stočiai išsikraustyti. Kaip dabar bus?...

„Gen. Falevičius turįs išviso apie 500 ektarų žemės—kelius palivarkus. Žemės reformos įstatymu einant, jis turi teisės pasirinkti 80 ektarų. Pasirinko Marvos palivarką, kurs yra brangiausias, nors galėjo pasirinkti ir kitą kurį.

„Žemės reformos įstatymas, antra vertus, leidžia nusavinti kiekvieną žemę valstybės reikalams. Gi ir nereikėjo šiuo žygiu naudotis tuo įstatymo straipsniu. Gen. Falevičius, kurs veikiausiai nebegrįš iš Lenkijos ir nebeukininkaus Lietuvoje, galėjo pasirinkti kitą savo palivarko fondą, o p. Makauskis, budamas darbo žmogus, galėjo jį nupirkti, rasit dar pigiau išmokėjęs."

Vadinasi, Lietuvos klerikalinė valdžia daro viską, by tik pasistumus kuoarčiau Varšavos. Ji eina net taip toli, kad naikina vienintėlę tos rušies butinai reikalingą Lietuvoje įstaigą, tuomi darydama didelių nuostolių valstybei ir mindžiodama žemės reformos įstatymą, kad patenkinus Lenkų armijos generolų norus, sugrąžinant jiems dvarus. Turbut tas daroma atlyginimo tikslu užtai, kad tie generolai ginkluotomis jėgomis stengiasi pražudyti Lietuvą. Kitokios išvados padaryti negalima.

* * *

:: *Sustojo ėjęs „Krašto Balsas".* — Su 127 num., birž. 10 d., sustabdomas toliau leisti ligi šiol ėjęs Kaune pažangos partijos organas „Krašto Balsas". Leidėjai paskutiniame savo žodyje pareiškia, kad dienraštis sustabdomas delei nepaliaujamų valdžios persekiojimų ir nuolatinių piniginių pabaudų, kurias, be jokio teismo, komendantai gali uždėti.

Nors mes nebuvome ir ne esame pažangiečių organo užtarėjais ir su jo reiškiamomis idėjomis nesutinkame, vienok tenka pasigailėti, kad šis laikraštis valdžios persekiojimais užsmaugtas. Jisai labai tankiai iškeldavo aikštėn tokius Lietuvos valdžios darbus, kokių nedrįsdavo kelti nė vienas kitas laikraštis. Delei šitokios pažangiečių drąsos jų organas buvo uždarytas net 4 kartus ir jiems prisėjo savo laikraščio vardas keisti tiek jau pat kartų. Štai ir paskutiniame savo numeryje „Kr. Balsas" iškelia dar vieną valdžios žygį:

„...Gi štai pasklido gandas, jog musų valdžia sutikusi su Ambasadorių Tarybos pasiūlymais Klaipėdos klausimu, sutikusi per p. Galvanauską apsimainyti su Lenkija konsuliariniais atstovais. Tai turėsią iškilti eikštėn už poros ar už dviejų mėnesių. Nebeturėdami savo dienraščio, mes nebegalėsime tinkamai atsiliepti į tuos ir į panašius klausimus, kurie, musų nuomone, yra pirmaeilės svarbos Lietuvos nepriklausomybei."

Taigi ir čionai drąsiai ir aiškiai pasakoma, kad Lietuvos klerikalinė valdžia jau eina prie to, kad užgyrus plešruosius santarvės darbus Lietuvos-Lenkijos sienų nustatyme ir tuo budu ant visados išsižadant Lietuvos sostinės Vilniaus. Vadinasi, daroma planai susiartinimui su Varšava. Suprantama, valdžiai nesmagu, kuomet jos žygius kas nors paskelbia visuomenei peranksti, todel ji dėjo pastangų šitokio drąsuolio pasmaugimui ir, pagaliau, savo tikslo pasiekė.

* * *

:: *Pagiria lietuvių vaidinimą.* — Einantis New Yorke muzikos žurnalas „Musical Courier" birž. 14 d. laidoje rašo apie vaidinimą gerb. M. Petrausko operos „Velnias Išradėjas", kuri buvo suvaidinta Bostone geg. 20 d. Šitas žurnalas apie lietuvių vaidinimą tarpe kitko atsiliepia sekamai:

„Sulig pranešimų, žymaus lietuvių kompozitoriaus ir dainininko M. Petrausko opera išėjo labai gerai ir išpildymas paties pono Petrausko, kaipo vaidinimo dirigento, o pp. Navadausko ir Kriaučiuno, kaipo vadovau jamų rolių dainininkų, užsitarnauja ypatingo pažymėjimo.

„Siužetas p. Petrausko operos parodo Belzabubo neužsiganėdijimą, kad jo pagelbininkai velniai neįstengia sugundyti žmonių prie blogų darbų ir vėliaus parodo artojų velnio išradimą naujo skystimo-degtinės, kuri sunaikina visus, kas tik ją geria. P-as Petrauskas, beabejonės, parašė nemažai puikių dalykų, nes jisai yra nepaprasto pasižymėjimo muzikas. Bet šitos operos populiariškumas lietuvių kolonijose šioje šalyje galutinai parodo didelį žmonių pamylėjimą jos puikių melodijų ir dramatiškojo siužeto."

Prie straipsnelio pridėtas didelis gerb. M. Petrausko paveikslas. Smagu užtikti žymesnėje amerikonų spaudoje aprašymus apie lietuvių kulturinius darbus. Ir kad amerikonai turi progos šitaip atsiliepti apie lietuvius, tai didžiausia padėka priguli gerb. M. Petrauskui, kuris savo operomis ir savo nenuilstančiu darbu rodo amerikonams lietuvių kulturinę pusę.

PUOLIMAS

Rašo Pr. Bajoras.

(Nuotrupos iš apysakos „Apkasuose")

Karininkų kalbos — speliojimai pildosi.

Dar visai anksti, kuomet tik-ką, tik-ką pro tamsų dangaus regratį dienelės zara ištryško — musų pusėj pasigirdo dažnesnis ir dažnesnis patrankų šaudymas.

Iš syk iš kairiojo sparno, vėliaus iš dešiniojo, o ant galo ir iš pat vidurio musų jėgų užvirė dažnus, nepaliaujamas trenksėjimas...

Prasidėjo baražas!...

Išsižiojo pilnoje savo galėje geležinių patrankų žiotys. Mirties šmėkla apsidengė tamsiais gėdulos rubais, ėjo per laukus, purvinomis grabėmis, šaltais-dvokiančiais apkasais, landžiojo pakrummiais, skynė ir nešėsi sau aukas...

Oras, tasai vasaros mėnesio oras, kuris esti toks malonus, taip švelniai kiekvienam širdį, budavo glosto, svajų-svajas pina — dabar virto baisenybe: staugė, užė, plepėjo, burbuliavo įvairiais piktais balsais ir visas, rodos, iš baimės drebėjo. Čia, mat, šrapnelė, padangiais lėkdama, savaip užia-čypauja, čia taip vadinama „ardytoja" vėl kažką baisaus su oru kalba, barasi... Tai gazų šovinys nušnypštė, ant žemės puolė, sprogo... Tai šovinių skeveldros savaip ore urzgia, stugauja...

Padangiu kažkur vienas-kitas orlaivis greitomis ir piktai urgzdamas nulekia.

Trukšmas, užėsys begalinis...

Be sustojo, be mažutėliausios pertraukos, nesuskaitomi pavieniais, dešimtimis, šimtais patrankų šuviai užia, puola priešo pusėje, ardo kas joms tik kliuna.

* * *

Štai ir pragarinė — zero valanda jau visai arti.

Musų vadas duoda mums įsakus, klausinėja, ar pilnai esame prisirengę priešą pulti, drąsina, ramina mus, liepia nesibijoti — ir pats virpa, dreba.

Aš noriu kažko klausti jo, bet žodžio ištarti negaliu. Krutinėje man taip graudu, širdį taip begalo kažkas spaudžia-slėgia... Sušukčiau, rodos, kad visas pasaulis išgirstų! Bet negaliu. Neįstengiu. Savo balso įjudinti nepajėgiu. Jisai manęs neklauso, man tarnauti atsisako...

Šiaip taip, surinkęs visas pastangas, šaukiu:

— Žmonės, pagalvokit! Gana! Paliaukit!

Bet niekas, net ir aš pats, to mano šauksmo negirdi.

* * *

— Dar dešimts minučių, kareiviai! — sako lėtu, dusliu balsu vadas. — Bukit ramųs, nenusiminkit!.. Bukit prisirengę.

O kiek vėliau jisai vėl aiškina:

— Dar penkios, keturios, trys, dvi minutės...

Jis kalba. Jo balsas tartum sudaužtas varpelis, keistai-keistai virpa, dreba, dejuoja.

Vadas savo drebančiomis rankomis taiso mano ant šono nusvirusią granatomis pripildytą tarbelę, taria dar:

— Drasos, drasos, jaunuoli!...

* * *

Girdžiu dar kai kuriuos apie taiką kalbant.

Sakoma, ot tuojau-tuojau ta taika įvyksianti.

Daugiau, sako, karų-skerdynių nebus.

Taika amžinai viešpataus. Baltasai vėlukas visame pasaulį plevėsuos. Bus gera, tuomet ir smagu!

Viešpatie, kad tik greičiau ta taika įvyktų! Kad taip tuojau, štai šitą minutėlę!

* * *

Bet dėja... Jau zero valanda.

Musų vadas šaukia:

— Pirmyn, narsųs kareiviai! Pirmyn! Ant priešo! Ant apkasų!

Iššokome iš savo apkasų.

Atkišę šautuvus-durtuvus leidomės priekin, ant priešo.

O iš tenai, iš priešo pusės, pasigirdo dažnus kulkosvaidžių šaudymas...

Kaikurie musiškių susirietė, suaimanavo...

O aš mintyje sušukau:

— Sudiev visiems! Daugiau gal nebesimatysim!..

Musų Moksleivių Vargai

Daug kartų tenka išgirsti visuomenėje balsų, kad musų profesionalai šalinasi nuo visuomeninio veikimo ir vengia darbuotis liaudies apšvietos reikalams. Daugumoje atsitikimų kaltinama profesionalus, kad jie vien bizniu rupinasi ir nedirba idėjinio darbo. Vienok jei pažvelgsime į musų profesionalų gyvenimą, ypač į tuos laikus, kuomet jie siekė mokslo, tai nedrįsime panašiais kaltinimais jų sveikinti. Kiek musų buvusiai ir dabar esančiai moksleivijai teko ir tenka skurdo iškentėti, tai butų sunku ir apsakyti. Ypač pažangiąjai moksleivijai, kuria Amerikos lietuvių visuomenė visiškai nesirupina, tik jai didžiausiam skurde ir sunkiausioj kovoj mokslą pabaigus pareikalauja iš jos neapmokamo darbo, už kurį tik peikti ir niekinti temoka. Jau ne vienas musų jaunas profesionalas vos mokslą baigęs žuvo — kiti žuvo dar mokslo siekdami. Skurdas, sunkus darbas ir rupestis jų jaunas jėgas pakirto.

Kad aiškiau butų kiekvienam suprantama, kiek neturtingam moksleiviui tenka iškentėti vargo ir skurdo, kiek jam priseina sunkiai dirbti ir kovoti, kad aukštąjį mokslą pasiekus, čionai paduosiu nors man žinomus faktus apie vieną mano draugų, kuris nesenai baigė jurisprudencijos mokslą. Neapsiriksiu pasakęs, kad nors šito mano draugo mokslo metų kelias yra labai sunkus ir erškiečiuotas, vienok daugumui šiandieninių musų profesionalų tuo patim keliu prisėjo eiti. Tuomi mano draugu yra advokatas Teodoras J. Kučinskas, kuris šį pavasarį baigė mokslą.

Kiek man yra žinoma, tai adv. Kučinsko mokslo metų kelias eina sekama vaga: Pirmiausiai jisai pradėjo mokytis Valparaiso Universitete, bet kuomet juodašimčiai sužinojo, kad jis yra laisvamanis, tai net norėjo jį sumušti ir tik dėka jo jėgoms įstengta atsiginti. Tuo budu buvo priverstas apleisti Valparaiso Universitetą.

Kovo mėnesyje, 1916 m., nuvažiavo į Ada, Ohio, ir įstojo į „Ohio Northern University". Methodistų universitetas, bet labai laisvas. Vienok ten nuvažiavęs pinigų neturėjo. Tuomet išvažiuodavo kai kur prakalbas laikyti ir šiek tiek gaudavo, bet toli gražu neužtekdavo. Todel Ohio Northern Universitete besimokindamas eidavo pas ukininkus dirbti. Daugiausiai dirbdavo rudens laiku. Dar-

bas buvo — kornus (kukuruzus) kirsti, rišti į pėdus ir nešti į kupetą.

Eidavo dirbti penktadienio vakare ir dirbdavo per naktį ir visą šeštadienio dieną. Truputį pasilsėjęs vėla dirbdavo šeštadienio naktį ir sekmadieny iki pietų. Kartais dirbdavo visą sekmadienio dieną. Darbas, žinoma, nuo stukių ir labai sunkus. Rankas susipiaustydavo ir tt. Padirbdavo taip kokias dešimt savaičių ir tokiu budu užsidirbdavo nors ant mokslo.

Draugų daug turėjo, kurie prižadėdavo paskolint pinigų, bet kuomet paprašydavo paskolos, tai tankiausiai nė laiško neatrašydavo. Vienok nežiurint tų visų sunkenybių, Ohio Northern Universitetą baigė gegužės mėnesyje, 1920 m., su „Bachelor of Science" laipsniu. Ir tų pačių metų rudenyje pradėjo mokytis teisių „Chicago Law School", Chicago, Ill.

Chicagoj irgi nebuvo geriau. Bet čion jau gavo draugų, kurie jam gelbėjo šiek tiek. Taipgi dirbo prie advokato, užsidirbdamas po truputį. Vienok ir čionai buvo labai sunku mokytis, nes reikėjo rupintis kur gauti pinigų už mokslą ir knygas užsimokėti.

Šių metų pavasary užbaigė advokato mokslą, su Jurisprudencijos Daktaro laipsniu. Daktaro laipsnį gavo už parašymą disertacijos anglų kalboj apie įstatymus pardavėjo ir pirkėjo, arba „Vendor and Vendee". Dabar adv. Kučinskas dirba su advokatu Edward J. Green, Ashland Block, room 1518, 155 N. Clark St., Chicago, Ill.

Man paklausus p. Kučinsko, kur dabar, mokslą baigęs, mano apsigyventi, atsakė: „Manau praktikuot Chicagoj. Kiek turėjau progos patirti, tai lietuviai buvo ir yra baisiai išnaudojami visokių šarlatanų. Manau tą pataisyt, jei seksis ir jei bus galima. Man išrodo, kad teisingai vedant profesiją irgi galima padaryti neblogas gyvenimas ir mano ateities pagrindu yra ir bus teisingas patarnavimas žmonėms."

Ant galo tenka priminti, kad nežiurint visų sunkumų, nežiurint to neapsakomo pinigų trukumo, gerb. Kučinskas pasistengė ir savo mokslo metais pasilaikyti SLA. nariu. Apart to tik rai žinau, kad jei čionai aprašytas jaunas profesionalas butų ėjęs su klerikalais ir jeigu butų tiek dirbęs klerikalų politikai, kiek dirbo pirmeiviams, tai jokios bėdos nebutų matęs mokslo reikalams aprupinti. Vienok jo buvo griežtas pasiryžimas geriau žuti kovoje už buvį, negu išsižadėti savo įsitikinimų, negu eiti tuo pa žeminimo keliu, kuriuo daugumas jaunų moksleivių nuėjo, parduodami savo sielas, savo įsitikinimus, kuomet sunkus beturčių moksleivių likimas juos prislėgė.

Nors negali buti mažiausios abejonės, kad tik didelio pasiryžimo, nesulaužomos energijos žmonės gali šitokiose aplinkybėse aukštojo mokslo pasiekti, vienok daugumos šiandieninių musų profesionalų yra panaši mokslo metų kankynių kelionė. Vienok mes turime drąsos iš tų profesionalų rei kalauti, kad jie dabar mums veltui dirbtų. Apart to, šitas aprašymas aiškiai liudija, ant kiek yra apleista Amerikos lietuvių pažangioji moksleivija, ko ištikrųjų neturėtų buti, jei mes norime susilaukti savo visuomeniniams darbams daugiau inteligentijos, daugiau profesionalių jėgų.

Draugas.

Aziatų Barbarizmo Gadynė

Užgulus Lietuvos gyvenimą juodąjąm klerikalizmui, šiandien Lietuvos žmonės gyvena aziatų barbarizmo gadynę. Kokiais barbariškais darbais pasižymi Lietuvos valdininkai, tai daugumui amerikiečių-lietuvių net sunku ir įsivaizduoti tatai. Taigi kad nors dalinai apibudinus Lietuvos klerikalinės valdžios darbus, čionai pakartoju vieną dokumentą iš „Liet. Žinių", kuris aiškiai nušviečia sužvėrėjusių Lietuvos valdininkų darbus.

PONUI VIDAUS REIKALŲ MINISTERIUI.

Seimo atstovų *Antano Suginto* ir *P. Šlėvės*

PAKLAUSIMAS.

Š. m. gegužės m. 6 d. sekmadienį apie 10 — 11 val. pro Žvingių parap. Tauragės ap. koplyčią, kur buvo susirinkęs didelis žmonių burys pamaldoms, grįžo iš Katyčių Klaipėdos Krašto dvi račiu Pajuriškių k. gyventojas del nesveikatos savo laiku paleistas iš kariuomenės Antanas Arnašius ir vežėsi prie dviračio prisirišęs popierosų ir bovelnų pokelį. Tuo tarpu pamatęs Arnašių bevažiuojant milicijantas Petras Grikšas be jokio perspėjimo žmonių minios akyvaizdoje paleido iš brauningo į Arnašių iš užpakalio šuvį ir pataikydamas Arnašiui į nugarą peršovė jį. Daugelis žmonių išvydę per šautą vaikiną begalo pasipiktino tokiu milicijanto darbu ir apie tai pareiškė ten buvusiam Naumiesčio Nuovados Milicijos Viršininkui Eismontui ir tam pačiam milicijantui Grikšui ir gali buti kilus triukšmui vienas kitas milicijantą Grikšą pastumė, kuris betgi prisipažino kaltas esąs ir prašė dovanoti. Ant rytojaus atvyko Žvingių apielinkėn daugiau milicijantų, išreikalavo be mokesnio iš gyventojų kiaušinių, sviesto, avižų ir suėmė vietinius gyventojus: Bronių Vaičiulį, Juozą Laurynavičių, Juozą Milerį, Antaną Bazdarą, Motiejų Paulauskį, Steponą Borkertą ir kit. ir juos jau vietoje Bikavėnų k. ėmė mušti milicijantai kumstimis, botkočiais, o parvarę į Naumiestį milicijos raštinėje mušė kumštimis, spardė kojomis, daužė nuogu kardu, liepdami prisipažinti, kad norėję užmušti milicijantą. Iš ten milicijantai nuvedę tuos žmones į Naumiesčio arešto namus po vie

(Tąsa ant 6 pusl.)

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. Strimaitis.

APKERĖTOJAS VAKSMONAS.

(Tąsa iš praeito numerio).

Lyna laukė tokio vyro kaip tėvas, kurs paimtų ją nežiurint to, kad daug skausmo jos motina kentėjo.

Vieną vakarą koks tai kontrabandnešis, perplaukęs iš Širvintos pusės su dviem didelėms blėšinėms abi pusei perkartoms šiaudinėms pynėms per abudu pečiu, užsirabazdino priešais Šešupės krantą arti tos vietos, kur smuikininko moteris eidavo vakarais pasivaikščioti. Šiuo kartu kaip tik Sorės ten arti buta. Kareivis pastebėjęs kontrabandnešį, sušuko sustoti, bet šis drąsuolis vietoj sustoti, leidosi greitai bėgti. Kareivis riktelėjęs tretį kartą sustoti, ir į nepaklausantį paleido iš šautuvo kulipką. Vietoje pataikinti kontrabandnešiui, kulipka pervėrė kiauriai krutinę ten pat patamsėje arti stovinčiai Sorei Vaksmonienei. Moteriškė užbaigė savo nelaimingas gyvenimo dienas visiškai netikėtai.

Kuomet jos vyras sugrįžęs už savaitės patyrė kas buvo atsitikę su jo žmona, kurią kaimynai susirinkę palaidojo, iš tos staigios, netikėtos naujienos jo plaukai pražilo per vieną naktį. Tie, kurie arčiau jį pažinojo, pasakojo, kad jo apkerėtasai smičėlas neteko raganiškos spėkos, su kuria pirmiau apkerėdavo kaip vyrus, taip ir moteris. Jis paliko paprastu smuikininku, kaip ir daugelis kitų smuikininkų. Jo grojimas nebuvo mėgiamas valdininkų, ponų, nė kunigų, kur pirmiau, švenčių dienomis, gaudavo gausias dovanas už tai, kad pagrieždavo prie vieno ar kito inteligento ar pono langų. Jo užkvietimai groti ėjo retyn ir retyn, taip kad kartais per ištisą savaitę negaudavo nė vieno užkvietimo net į subatvakarį; jei ir pasitaikindovo kada nekada kur groti, tai pradėjo nekurie į akis pajuokti, ypatingai jaunos moters budavo sako:

— Nugi žiurėkite šitai čigonas čionai kampe griežia; turbut nė svirplių čion nesiranda užpečkyje.

Jis budavo nepasiduodamas bandydavo išversti savo apvalias rudas akis, bandydavo persistatyti patraukiančiu, bet jos budavo dar daugiau pradėdavo išjuokti jį; o kaip jis troško, kad užžavėjanti spėka sugrįžtų į jo smičėlą, bet stygos jo smuikos jau nebeišdavė to malonaus skambėsio, lyg rodos butų švinu aplietos. Nepaisant kiek jis trynė su kamfonija ašutus, vienok gražesnio tono negalėdavo išgauti; smuika čypė, gergždė nesavais balsais. Jo pirštai buvo lyg atšalę, sustyrę, pradėjo nepririesti prie smuikos kaklo. Jis pats ant savęs pyko ir nesistebėjo, kad jo niekas nekviečia groti, arba pasikvietę tik tyčiojasi iš jo, sakydami:

— Vaksmonai, ar manai kad mes neturime kuomi apmokėti, ar manai kad jau visų vyrų moters išmirusios? Kas tau pasidarė?

Lyna buvo penkiolikos metų, aukšta, laiba kaip nedrė, garsaus smuikoriaus vienturtė duktė; miesčionkaitė rengdavosi sulig vėliausios mados, ilgas gražus nuogas kaklas budavo visuomet pridengtas gintaro karieliais. Iš budo buvo atsigimusi į tėvą, bet iš išvaizdos daugiau turėjo motinos panašumo, nes buvo skaisti, balta raudonais veikais, akys rodėsi tik virte virė. Žodžiu kalbant, ji buvo žydas ir čigonas.

Nelemtas gyvenimas ir netikėta mirtis jos motinos, rodos pridavė Lynai dvigubai drąsos, negu kitoms augančioms prie tėvų merginoms. Ji turėjo gana drąsos uždavinėti įvairius klausimus savo tėvui, taip kad tėvas nekartą buvo susimaišęs. Bet jei jis ką nors pasakodavo savo dukterei, tai visuomet kalbėdavo su išdidumu apie savo praeities nuotikius, apie romansus su įvairioms moterims, taip kad duktė buvo įtikinta, jog jos tėvas, tai koks nepaprastas didvyris.

— Aš visuomet mylėjau tavo matiną, aš visuomet pagrįždavau pas ją. O kad ji butų žinojusi tai! Bet ji manęs nesuprato, ji buvo kitokio kraujo, negu aš. Ji tik kentėjo del manęs; čigonė moteris butų mane supratusi ir taip kalbėdamas pradėdavo verkti.

Kuomet tėvas buvo susigraudinęs Lyna ji ramina:

— Neverk tėveli, tu buvai tikras vyras! Toks kokį aš norėčiau gauti, kuomet ateis laikas man ištekėti. Aš netikiu, kad tavo smičėlas buvo apkerėjantis. Tu buvai gamtos apdovanotas tuom visu, ką tikras vyras privalo turėti; tokius vyrus tikros moters myli ir stengiasi sau užkariauti. Delto aš norėčiau vesti tokį vyrą, delei kurio tukstančiai moterų but pasirengusios bile minutą apleisti namus, išsižadėti turtų ir dirbtinių smaguriavimų.

Vieną dieną Vaksmonas pareidamas namo su savim parsivedė jauną čigoniuką. Jo vardas buvo Baltrus. Kuomet Lyna pamatė vaikiną, jei iš pirmo kart atrodė, kad tai mato paveikslą vyro, apie kokį ji visuomet svajójo. Jo išvaizda turėjo didelio panašumo į jos tėvą. Kuomet paėmęs tėvo smuiką pradėjo griežti, rodos kad ji girdėjo savo tėvą, griežiantį tuose laikuose, kuomet turtuoliai jam pinigus barstė po kojų. Garsai, koki išsiveržinėjo iš smuikos, buvo švelnus, jauni, žavėjanti, kaip jauno pavasario saulėleidis.

Vakare jos tėvas ir Baltrus buvo užkviesti groti į vestuves. Kuomet tėvas grįžo anksti rytą namon, Lyna paklausė tėvo:

— Tėveli, o kur Baltrų palikai?

— Jis nuėjo namo, nes nemigęs visą naktį.

„Namo" pakartojo tėvo žodžius Lyna. Ji tikėjosi, kad Baltrus sugrįš pas ją, o jis nuėjo namo. Tas jai nepatiko. Vienok kuomet jis atsilankė kitu kartu ir griežė ant smuiko neapsakomai gražiai, taip kaip ir pirmu kartu, vienok jo melodijos Lynai dabar neatrodė taip jaunos ir deginančios žavėjimu, kaip pirmu kart.

Vaksmonas nudavė turis kokį reikalą išeiti miestam ant valandos. Eidamas per duris pamerkė Baltrui. Lyna tikėjosi, kad Baltrus tuojaus jai ką sakys, kaip tik tėvas išėjo pro duris, bet vaikinas paėmęs tėvo smuiką krapštė, taisė stygas, tai trynė smičėlą, tai žiurinėjo aplinkui nepakeldamas nei akių į Lyną. Ji vaktavo jo kiekvieną pasijudinimą, nuduodama, kad kambaryje reikia viskas sutvarkyti.

(Daugiau bus).

U. Sapniunas.

Laisvės Kovotojų Šalis

(Tąsa iš praeito num.)

Ir skilo į dvi dali tie nelaimingi žmonės, vos tik šviesos spindulėlį pasiekę, vos tik dalinai iš tamsos ir rukų vergijos pasiliuosavę. Vieni jų liko ištikimi savo bočiams seniems milžinams-vaidyloms žiliesiems ir puikiam savo vargingos, daug nelaimių iškentėjusios, šalies laisvės simboliui — puikiajam raiteliui bei žirgui riestakakliui, kiti gi ėmė garbinti žibančias plunksnas ir sekti baisiųjį vanagą-slibiną...

Pradėjo užpuldinėti žiaurus baltasis vanagas ramuosius, sekančius savo bočius bei laisvės simbolį, žmonelius. Jis nesigailėdamas draskė jų kunus, nešiojo į padanges žmonių mėsos šmotus, liejo upeliais jų kraują... Bet juo smarkiau jis plėšė, draskė tuos žmones nelaimingus, juo drąsiau jie laisvės simbolį sekė juo atkakliau gynės baisiųjų vanago nagų, juo kantriau jo daromas skriaudas kentėjo, patvaresnėn nelygion kovon ruošėsi.

Atsirado dar eilė ir tokių žmonių, kurie pabugę vanago slibino nuožmumo, liovėsi laisvės simbolį sekę ir ėmė tos laisvės žadėtis, o patys, baimės jausmo pagauti, garbino žiauriojo vanago-slibino sparnus, plunksnas, nagus bei snapą... Ir taip didelė tos nelaimingosios šalies žmonių dalis virto išsižadėjėliais savo laisvės, bočių, milžinų-didvyrių ir virto išgamomis niekingais.

Bet likęs narsiųjų burelis gynė savo laisvę ir patį simbolį tos laisvės; jie nebojo žiauriojo vanago nagų, nemasino, neviliojo jų žibančios ir blizgančios plunksnos bevertės, bet drąsiai, aukštyn galvas pakėlę, jokios galybės nepalenkiami žengė, ėjo kovodami ten, kur vedė juos bočiai milžinai-didvyriai žilieji ir kur rodė kelią prie laisvės, tos pačios laisvės simbolis — smarkusis raitelis. Kad ir toli dar tos kovos už laisvę galas buvo, kad ir nebuvo dar tikrosios šviesos šalyje, kad ir miglos, rukai, tamsa viską apgobę-prislėgę laikė, — vienok jie pilni pasišventimo, drąsos, energijos žengė keliavo ten toli, toli pas švytruojančią saulės spindulių šviesą ir tikėjosi pasieksią tą stebėtiną šviesą, kovos ir vargo galą, atsieksią savo prakilnųjį tikslą.

O vanagas baltasis vis duko ir duko be galo!

Negana, kad jis duko; negana, kad plėšė savo aštriaisiais nagais varguolius žmones nelaimingus; negana, kad jis rijo žmonių kunus ir siurbė jų kraują, — bet dargi kurstė, siundė savo naujus pasekėjus prieš tuos vargo—nelaimės brolius nelaimingusius. Ir pradėjo tie nesusipratėliai, tie išgamos niekingi žudyti, persekioti, kankinti tuos savo brolius, su kuriais nuo amžių vienodais laisvės idealais gyveno, su kuriais kartu sekė laisvės simbolio — raitelio galingo...

Ir raudonavo nelaimingoji šalis brolių žudynės liepsnos ugnimi ir plaukė upėmupeliais nelaimingųjų žmonių kraujas baisiojo vanago ir išgamų brolių liejamas...

Ir skambėjo po visą šalį verksmas vaitojimas žudomų nekaltų vaikelių ir nelaimingų motinų, stovinčių pas nužudytų vaikelių lavonus...

Ir šaukė, maldavo tie nelaimingieji dangaus keršto, pagalbos ir kantriai, vienybės laikydamies, žengė, žingsniavo dygliuotu keliu ten toli, toli — į saulės spindulių šviesą, į žvaigždžių kelią, į laisvę...

Nors daug jie kentėjo, nors daug žuvo nelaimingųjų, nors daug kraujo ir ašarų praliejo, nors daug prisiverkė, prisivaitojo vargšės motinos, netekusios savo vaikelių — vienok jie pasiekė savo tikslą: priėjo saulės spindulių šviesą, iškovojo sau laisvę!

Nebaisus jau jiems buvo vanagas-sidabraplunksnis ir jų išgamos broliai niekingi, nes jau stovėjo aiškios šviesos apšviesti, jau buvo laisvės pasiekę.

Ir laimingi buvo daug vargo kentėjusieji žmonės! Ir džiaugėsi laisve, gėrėjosi laisvės simboliu, džiaugėsi savo laime.

Ir trusė, darbavos toliau tie laisvės kovotojai, kad savo sunkiai iškovotą laisvę apgynus, kas buvo jau daug lengviau atlikti, negu iš tamsios vergijos prie šviesos, laisvės prilipti.

Nerimo vanagas baltasparnis, negalėjo į tuos laimėje gyvenančius žmones žiurėti, bet pakenkt jiems nebegalėjo, paveržti jiems laisvės nebeįstengė.

Tuo tarpu išgamos nelaimingieji, išsigimę del gražių vanago-slibino plunksmų, pareikalavo tas plunksnas jiems padalyti, kaip užmokesnį už tuos jų „milžiniškus" darbus — nelaimes brolių žudynes... Pasipurtė vanagas-slibinas. Pakriko po šalį žibančios plunksnos, ėmė rinkti jas žibučių ištroškę išgamos nelaimingieji... Bet... kaip jie skaudžiai apsivylė! Vietoje gražiųjų sidabro plunsnų jie pagavo paprastas, nublukusias, nunešiotas.

Ir atsidurė tie žmonės sunkioje padėty: juos vilioję sidabro plunksnos pasirodė apgavingos ir laisvės jau buvo visai nustoję. Ir vėl ilgai klaidžiojo jie tamsybės, vergijos viešpatijoj, ilgai dar ir šen ir ten pagalbos ieškodami puldinėjo, bet jos surasti negalėjo. Ilgai dar jie nesuprato kur kreiptis reikėtų, ko pagalbos prašyti, kur yra jų tikrasis geradėjas, ištikimas draugas.

Bet po ilgo slankinėjimo, ilgai sapnų ir nežinojimo šalyje gyvenę suprato, pagalios, kur reik pagalbos maldauti ir kas jų tikras draugas, globėjas. Ir grįžo visi pas savo nelaiminguosius jau laisvėje gyvenančius brolius; grįžo pas tuos, kuriems tiek skausmo, žalos pridarė, kurių tiek daug nekalto kraujo praliejo...

Ir maldavo išgamos nelaimingi dovanoti jiems už jų kaltes ir nedorybes... Ir dovanojo jiems laisvieji jų broliai, kaip tasai tėvas savo sunui palaidunui. Ir gyveno nuo to laiko vėl visi laimingai, nes jau neieškojo svetimųjų bevertės žibančių pluksnų, nepasidavė viliojami įvairių apgavikų, nepasibijojo vanagų žiauriųjų nagų, bet visi sutartinai sekė bočių-didvyrių, milžinų-žilųjų nurodyto kelio ir garbingo narsiojo raitelio — Laisvės simbolio.

A. Vaičiunas.

SAULUTEI MANO SENĄ PLINĘ PABUČIAVUS.

I.

Vos saulutė nusileidžia,
Lyg kas mane veda traukia...
Kur keroja lieknos pušys,
Ten, dairaus-tik nieks nelaukia!

Po laukus klajoju vienas,
Lig klajunas klajunėlis...
Vis dairaus ir tavęs ieškau
Tarp laukų, kur žydi gėlės...

Slenka metai, metų metai.
Aš vis ieškau, vis ilgiuosi:
Gal sutiksiu tarp žiedelių,
Gal mane kuomet paguosi...

Medžiai ošia, pušys šlama.
Liudną praeitį priminęs,
Aš slepiu ilgėsį gilų,
Žengiu gatvėms nusiminęs...

II.

Kentėti pripratęs — kentėsiu toliau.
Gal busiu laimingas poryt, gal vėliau.
Laimužės neradęs, pušelę apglėbsiu
Ir ją glamonėdamas, verksiu, liudėsiu.
Pušelė laukuose viena iškerojus
Supras mano širdį neliaujant vaitojus...

Be šeimos, be draugo, vis vienas visur
Pradėjau keliaut iš tėvynės svetur,
Girdžiu paslaptingoj nakties gludumoje:
„Sustoki, vaikeli! matau, lyg kas moja—
„Nejaugi, suneli, čia laimės nerasi,
„Nejaugi artojo dainelę pamesi?!"

Sustojau be žado: — kentėsiu toliau,
Gal busiu laimingas poryt, gal vėliau...
Laimužės neradęs, pušelę apglėbsiu
Ir ją glamonėdamas verksiu, liudėsiu...
Pušelė laukuose viena iškerojus
Supras, kam širdis nepaliauja vaitojus...

III.

Kai pragydo vyturėlis,
Sutikau kely tave;
Kai pražydo pievų gėlės,
Pamylėjau aš tave.

Kai saulutė nusileido,
Dainą audžiau paslapčia,
Ant Šešupės kranto bėgau
Vienas, — vienas ir nakčia!

Tu manęs nepamylėjai,
Jei mylėjai — užmiršai.
Aš dainuoju savo dainą
Paslapčiomis ir viešai...

Mano dainos — liudnas aidas,
Mano dienos — tai skausmai.
Kur pradingo mano laimė
Ir svojonės, ir jausmai?!...

(„Krašto Balsas.")

SLA. Auksinis Konkursas

SLA. YRA NAUDINGAS IR REIKALINGAS .

1. SLA. yra tas siulas, kuriuomi bandoma apjuosti ir sutraukti į vieną didelę pašalpos ir apdraudos organiziaciją visus Amerikoje gyvenančius lietuvius, nevaržant jų asmeninių įsitikimų.

2. SLA. yra naudingas Amerikos lietuviams tuo atžvilgiu, kad suteikia ekonominę ir draugišką pagalbą, tai yra sušelpia ligoje, sutei kia prižiurėjimą (ligonių lankymas), rupinasi nario šeimyna, suteikia paramą našlaičiams. Žodžiu sakant, SLA. rupinasi abelna savo narių padėtim. Be to, SLA. dar neatsisako parem ti atsišaukusius lietuvius, kurie yra ir už SLA. ribų. Tais atžvilgiais ir yra naudingas SLA. Amerikos lietu viams.

3. SLA. abelname Amerikos lietuvių gyvenime vaidina vaidmenį, mano supratimu, tokį: visupirma, narys prigulėdamas prie SLA. gauna paramą ištikus nelaimėje ir gauna progos daugiau susipažinti su platesne Amerikos lietuvių visuomene. Beto, SLA. svarbią rolę lošia ir tuomi dar, kad išleidinėja savo organą „Tėvynę", spausdina knygas, brošiurėles ir kitokiais budais varo apšvietos darbą, kas duoda progos Amerikos lietuviams, ne tik prigulintiems prie SLA., bet ir neprigulintiems susipažinti ne tik su pašalpos ir apdraudos naudingumu, bet ir su abelnu lietuvių judėjimu. Trumpai sakant, SLA. yra tas kelias, kuris veda Ameri kos lietuvius prie susiorganizavimo į vieną didžiulę pa šalpos ir apdraudos organiziaciją ir žingsnis po žingsnio žengia (nors ir iš lėto) prie susijungimo (tarptautiniai) su darbininkų kliasa, kad greičiaus pastumėjus darbininkų kliasos kovą už galutiną pasiliuosavimą iš šios supuvusios sistemos.

4. Kiek SLA. naudos padarė kovoje už Lietuvos nepriklausomybę, tai mano supratimu ir įsitikinimu nieko. Ir štai kodel: Visų pirma, SLA. varė baisiausią agitaciją per SLA. (labiausiai vadovaujamos įstaigos) už Lietuvos nepriklausomybę. Aukavo ir skolino pinigus (Kas ir kuo met skolino? Red.) ir už tuos pinigus pirko ginklus, statė kalėjimus, šelpė šaulius, geležinius vilkus, žvalgybą ir stiprino klerikalų poziciją. Žodžiu sakant, tarnavo klerikalams visokiais budais, kad tik pasekmingiaus galėtų gaudyti, grusti į kalėjimus, plakti ir sušaudyti tuos žmones, tuos agitatorius, tuos tautiečius-patriotus, tuos Lietuvos sunus, kurie kovojo ir tebekovoja už Lietuvos nepriklausomybę ir prieš biznišką patriotizmą ir tautiškumą. Juk mes visi gerai žinome, kad kiekviena tauta turi dvejopus tautiečius, dvejopus patriotus ir dvejo pus kovotojus už tautos nepriklausomybę. Viena dalis tautos (mažuma) kovoja už nepriklausomybę tik tam, kad išmušus — neprileidus kitų tautų išnaudotojų ir tuo pačiu kartu stengiasi tapti patys išnaudotojais savo tautos ir jos didžiumos tautiečių-gyventojų. Gi kita tautos dalis (didžiuma) taippat kovoja už nepriklausomybę savo tautos ir tuo pačiu kartu už abelną panaikinimą-pasiliuosavimą kaip iš tautiško taip ir iš tarptautiško išnaudojimo (juk išnaudojimas esti vienodas). Vadinasi, šitoji tautos dalis (didžiuma) kovoja už lygybę visos tautos, kad tąja nepriklausomybe galėtų naudo tis kiekvienas pilietis netik tos tautos, bet ir viso pasaulio (jeigu tik jis ten gyvena). Bet SLA., kuris susideda iš didelės didžiumos darbininkų kliasos narių, neprisidėjo (iškiriant mažą dalį SLA. narių-vienučių) prie Lietuvos darbininkų kliasos, kuri kovoja už galutiną nepriklausomybę-pasiliuosavimą, bet pagelbėjo viso pasaulio kapitalistams pasiglemžti Lietuvą ir tuo pačiu kartu pagelbėjo sutvirtinti klerikalinę poziciją, kuri dabar jausdama si esanti galinga, smaugia netik darbininkus, bet ir tuos tautiečius, kuriuos S. L. A. rėmė, prisidengęs obalsiu Lietuvos nepriklausomybės. Ir jau šiandien mes visi matome tuos vaisius, už kuriuos turi imti atsakomybę ir pats SLA. Mes matome, kad SLA. remiama srovė jau verkšliana, kad juos klerikalai labai skriaudžia, stumia šalin nuo vadovybės vairo ir tt. Bet reikia nepamiršti, kad tai tik pradžia tos raudos ir bus daugiaus ašarų-verkimo, nes klerikalai bandys galutinai apsidirbti ir su tautiečiais (jei bent umas pavojus pradėtų gręsti iš darbininkų pusės, tai tik tas juos išgelbėtų nuo staigaus nusmukimo, nes turėtų išvien vėl dirbti prieš gresiantį pavojų iš darbininkų pusės). Imant tą viską domėn mes surandame, kad SLA. jokios naudos nepadarė del Lietuvos nepriklausomybės. nes netikusią poziciją pa ėmė ir vietoj iškovoti tikrąją ir galutiną nepriklausomybę, gavo nuo vienos-kitos kapitalistinės šalies tik frazę nepriklausomybės, tai yra tik žodžiuose. (Už šiame paragrafe išreikštas p. Katkausko mintis redakcija neima atsakomybės. Jas leidžiame organan vien tuo tikslu, kad išvengus kaltinimo, jog S. L. A. organe neleidžiama nariams laisvai išsireikšti. Prie progos reikalinga pastebėti, kad p. Katkauskas labai neteisingai supranta SLA. poziciją Lietuvos nepriklausomybės kovoje. S. L. A. kaipo organizacija (nekalbant apie pavienius narius, kuriems niekas nega li įsakyti, kad jie neremtų vienos ar kitos partijos) nie kuomet neaukojo nei skolino pinigų pirkimui ginklų, statymui kalėjimų arba paramai bent kurios nors atskirios partijos Lietuvoje. SLA. rėmė ir šiandien remia tik abelną Nepriklausomos Lietuvos idėją. O kad Lietuvoje įsigalėjo klerikalizmas, tai užtai negalima kaltinti nei SLA., nė kitų Amerikos lietuvių organizacijų. Užtai kalti patys Lietuvos žmonės, kad jie per savo tamsumą ir nesupratimą savo balsais išrenka klelikalinę valdžią. Ir SLA. narių pareiga darbuotis, kad apšvietus Lietuvos liaudį, o tuomet klerikalizmui pasilaikyti Lietuvoje nebeliks pagrindo. Tą patį gali ma pasakyti ir apie kapitalizmą. Tik apšviesti žmonės ir kapitalizmui galą padarys. Kaslink Lietuvos už grobimo svetimais kapitalis tais, tai irgi neteisybė. Dar šiandien Lietuvoje svetimų kapitalų neįsileista. Lietuvoje yra permaža progų sve timam kapitalui ir šiandieniniai Lietuvos valdonai pa tys yra perdaug godūs, kad svetimus kapitalistus įsileisti. *Red.).*

5. Kiekvienas Amerikos lietuvis turėtų prigulėti prie SLA., nes parankiausia ir lengviausia apsidraudimo ir pašalpos organizacija. Kadangi SLA. yra paskirstytas į kelis skyrius, kaip apdraudos, taip ir pašalpos, tokiu budu narys ga li pasirinkti apsidraudimo laipsnį pagal savo norą ir išgalę. Beto, SLA. taip pat teikia ir dvasinės paramos ir tt.

6. Mano supratimu, budai parankiausi pritraukimui daugiaus narių prie SLA., rengimas prakalbų plačiais maršrutais su gerais kalbėtojais bent vieną kartą į metus. „Tėvynė" turėtų buti gyvesnė, duoti daugiaus straipsnių-medžiagos apie naudingumą prigulėjimo prie SLA. ir karts nuo karto išleidinėti agitatyviški lapeliai už SLA. Taipgi rengti panašius konkursus su dovanomis ir tt.

7. Kiti naudingi patarimai ir nurodymai SLA. labui, mano supratimu yra šie:

a) „Tėvynė" turi buti bepartyviška (Tokia ji ir yra. Red.) ir talpinti raštus liečiančius vien tik SLA. gerovę ir šiaip straipsnius iš mokslo sryties. Arba turi pasilikti „Tėvynė" visapusiška ir duoti vietos kiekvienam SLA. nariui išreiškti savo nuomonę by kokiam klausime, nes SLA. susideda ne iš vienos kokios srovės žmonių, bet visokių. Kuomet gaus kiekvienas narys išreikšti savo nuomonę, kaip jis supranta vieną ar kitą klausimą, tuomet ir „Tėvynė" pasidarys gyvesnė ir nariai bus aktyviškesni ir geriaus plėtosis SLA.

b) SLA. turėtų pakelti klausimą suvienijimo visų pašalpinių draugijų į SLA. organiziaciją. Nesa mes ma tome, kad lokalinės pašalpos draugijos svarbios rolės nelošia. Tuojaus SLA. turėtų išdirbti planą del suvienijimo visų pašalpinių draugijų, jei butų galima, (mano nuomone yra galima) ir tuojaus pradėti vajų, šiuo klausimu atidarant pla čias diskusijas per „Tėvynę". Žinoma, šiame klausime turėtų buti atidarytos „Tėvynės" špaltos ir tiems žmonėms, kurie nepriguli prie SLA., nes klausimas apima ir anapus SLA. ribų. Tai tiek man permatoma šiuo tarpu, kas butų naudin giausia del SLA. labo.

J. Katkauskas,

Konkurso Darbuotoju Pareiškimai

— Pailginimas Auksinio kon kurso nors 3 mėnesiams yra butinai reikalingas — rašo Auk sinio Konkurso darbuotojas pil. S. Bakanas iš Pittsburgh, Pa. — Šiuo tarpu Amerikoje yra geri laikai — daug geresni, negu buvo tuomet kai konkursas prasidėjo. O kuomet geri laikai, tuomet lengva ir naujų na rių SLA. gauti. Todel reikalinga duoti organizatoriams daugiau progos pasidarbuoti. Tegul jie patys daugiau pelni ir SLA. daugiau naudos padaro.

Šitą nuomonę brolis Bakanas reiškė tuomet, kai dar nežinojo, kad SLA. Pild. Taryba nutarė Auksinį Konkursą pailginti net šešiems mėnesiams. Taigi dabar gerb. Auksinio Konkurso darbuotojai turi užtektinai progos išnaudoti visas galimybes naujų narių prirašinėjime.

— Malonėkite pranešti, ar aš ir gausiu gabalėlį aukso, nors ne esu Auksinio Konkurso organizatorium? — klausia 51 kp. fin. rašt. J. A. Pudimas iš Bridgeport, Conn. — Matydamas, kad musų organizatoriui nesiseka Auksiniam Konkurse darbuotis, tatai nusprendžiau pasidarbuoti ir ligi šiol prirašiau tiek naujų narių, kad man prigulėtų 5 dolerių didumo auk so gurinėlis. Ar gausiu jį? Musų mieste galima pusėtinai pasidarbuoti Auksinio Konkurso labui.

SLA. Sekretorė tikrina, kad brolis Pudimas gaus jam prigulintį aukso gabalėlį, jei kuopa pripažins jam tą nuopelną. Kaslink pasidarbavimo Auksinio Konkurso labui, tai kodel nepasidarbuoti? Juk negali buti jokios abejonės, kad kuopa pripažins ir brolį Pudimą organizatorium ir tuomet dirbkite abudu su kuopos organizatorium.

S. L. A. REIKALAI

KĄ DARYSITE SU PIERGLAUDOS NAMO PINIGAIS?

Jau per keletą metų kiekviename SLA. Seime yra renkama komisija suradimui budų kas padaryti su Prieglaudos Namo pinigais. Nežiurint kiek jau sykių ir ką išrinko į minėtą komisiją, vis viena dar iki šiol nie kas nenuveikta. Aš čia nenoriu užmesti nieko tiems žmonėms, kurie įeina į tą komisiją. Abelnai pati Priegl. Namo situacija paro do, kad nieko negalima nuveikti su minėta pinigų suma tuo žvilgsniu. Dabar tik belieka klausimas prieš S. L. A. narius, kur padėti tuos pinigus?

Tuo tarpu, kada Prieglau dos Namo Komisija suka galvas del Priegl. Namo pinigų, kiti Susivienijimo vei kėjai, kuriem rupi organiza cija, ypatingai matydami, kad seni Susivienijimo nariai viens po kitam skubiai atsisveikina keliaudami į amžiną tėvynę, drąsiai pareiškia, kad Susivienijimo darbuotojai žymiai mažinasi ir tik vien senesni jau beliko susivienijime. Treti surado tikrą Susivienijimui sutvirtinti budą ir siulo palaikyti jaunimą prie Susivienijimo, sušelpiant moksleivius, suteikiant jiems pas kolą siekiant augštesnių mokslų, beabejonės tik tuos, kurie priklauso prie SLA. patys ar ba jų tėvai. Apie tai jau buvo rašyta organe „Tėvynėj".

Tuo pačiu tarpu, girdėjau iš patikėtinų šaltinių, kad Apšvietos Komisija irgi rupinasi ką nors daryti, kad moksleiviai, kurie yra skolingi Susivienijimui ir jau yra užbaigę mokslus, atsiteistų. Apšv. Kom. daranti prie moksleivių šelpimo kokį tai pataisymą, kuris busiąs nauju patvarkimu prie moksleivių šelpimo. Rodos bus bandoma sutvarkyti Moksleivių Šelpimo Fondas taip, kad paskolinti pinigai vėliau grįžtų atgal į fondą, iš kurio butų galima naujai reikalaujanti pašalpos moksleiviai šelpti. Tada fondas jau galėtų maž daug pasilaikyti pats savaimi.

Dabar tie visi geri norai ir besistengimai ir pats Susivienijime momentas sudaro patogiausią progą Prieglaudos Namo pinigus, su ku riais niekas nenuveikta per tiek metų ir nebus galima nieko rimto nuveikti, pervesti į Moksleivių Šelpimo Fondą. Tą padarius mes ne tik palaikytumėm jaunuomenę prie SLA., bet sykiu pakeltume musų organizaciją ant augštesnio kulturos laipsnio. Pavizdžiu, kitos tautos netik remia savo moksleivius, bet tiesiog užlaiko moksliškas įstaigas. Šitai sakydamas nei nemanau, kad Susivienijimas tu rėtų steigti mokyklas. Kaip tik priešingai! Mes jau gavome net galvos skaudėjimą del steigimo įstaigų. Aš vienintėliai tik noriu atkreipti SLA. narių domę, kad su minėta pinigų suma, su kuria negalima atsiekti užmanyto tikslo, mes įkurtume dvasios žibintuvą tarpe narinčių pasiekti mokslą musų jaunų vyrų ir moterų, kurie pasiliks Susivienijimui dėkingi ant visados ir nėra abejonės, negalės nepasilikti Susivienijimo stul pais-darbuotojais. Pagalvokim, čia svarbus klausimas!

Narys.

MUSŲ ORGANO TAKTIKA.

Su apgailestavimu tenka pastebėti, kad nuo nekurio laiko musų organas „Tėvynė" pakrypo visai nepageidaujamon pusėn, kas priešinga daugumos SLA. narių nusistatymui. Teko pas tebėti „Tėvynėje" net tokių straipsnių, kaip tulo Pukio straipsnis, kuriame užgauliojami tikro lietuvio jausmai ir aiškiai agituojama už komunistų partiją. Bet kuomet SLA. nariai kreipiasi į organą net organizacijos reikalais, tai toki rašiniai neranda vietos organe vien tik delto, kad tuose rašiniuose negalima išvengti nepaminėjus komunistų užmačių linkui musų organizacijos. Pavizdžiu, pil. P. Mikolainio straipsnis, kuriam jis turėjo ieškoti vietos pašalinėje spaudoje, nors tam straipsniui buvo vieta SLA. organe, nes tenai buvo kalbama SLA. reikalais. Taipgi žinau keletą ir kitų SLA. darbuotojų, kurių straipsnius p. Redaktorius grąžino vien delto, kad tuose straipsniuose buvo paminėta komunistų darbai. Tarpe tokių negavusių vietos SLA. organe galiu paminėti ir Dr. A. L. Graičiuną.

Dabar vėl „Tėvynės" 25 num. p. Redaktorius savo peržvalgose užtariauja Lietuvos komunistus, kurie ištikrųjų nėra verti buti Lietuvos parlamente, nes jie dirba vien tam, kad Lietuvą pavergus Rusijai. Kas seka komunistų spaudą ir lan kosi į jų viešus susirinkimus, tas aiškiai žino, kad ši tie „lietuviai" yra priešingi Lietuvos nepriklausomybei ir jie dirba vien Rusijos pro pagandos darbą. Tad ar tinka SLA. organui ginti antivalstybinius Lietuvos elementus?

Delei šitokio musų organo nusistatymo daugelis SLA. narių yra labai nepatenkinti organu, nes kiekvienam yra aišku, kad musų organą jau užviešpatavo komunistų diktatura. Jie SLA. organe gali kalbėti kas tik jiems patinka ir net Redakcija jų vienminčius gina, o kitiems SLA. nariams, ku rie nesutinka su komunistų diktatura. organe vietos nėra.

Šitokia padėtis ilgai tęstis negalės. Tie SLA. nariai, kurie yra tikrais lietuviais ir kurie savo jėgomis ir triusu SLA. išauklėjo bus priversti sudrausti Redaktorių, o jei jis nepanorės jų valios paklausyti, tai turės pasitraukti šalin, nes tokių narių — tikrų lietuvių SLA. yra didelė didžiuma! Jau ir dabar nekuriose kuo pose eina bruzdėjimas tuo žvilgsniu.

Ant galo, norisi priminti p. S. E. Vitaičiui, kad bereikalingai jisai pataikauja komunistiniam sparnui. Jie Tamstą vis viena laiko „buo žių pakaliku" ir jei tik turės progos, tai sumins Tams tą savo intrygų purvuose ir dar biauriai išjuokdami. Šitam elementui pataikaudamas ir didžiumos SLA. narių nuomonę neigdamas, Tamsta nieko nelaimėsi nei sau ypatiškai, nei musų brangiai organizacijai. Turi atminti ir p. „Tėvynės" Redaktorius, ir jo užtariaujami komunistai, kad didžiuma SLA. narių stovi ir stovės savo organizacijos reikalų sargyboje ir neleis nei organizacijai, nei jos organui tarnauti svetimiems dievams!

Pranas Žilvitis,
SLA. narys.

Redakcijos pastaba. Visų pirma atsiprašome p. Žil vičio, kad jo rašinėlis teko perpus sutrumpinti. Antra, leiskite jums pasakyti nors į ausį, kad norint mokyti redaktorių kaip vesti laikraštis reikalinga ir pačiam mokėti nors apygeriai rašyti, kad tam pačiam redaktoriui, kurį Tamsta taip be pasigailėjimo barate, Tamstos pamokslų nerei kėtų perrašinėti.

Mums nuostabu, kame p. Žilvitis mato SLA. organo pataikavimą komunistams ar bent kuriai kitai partijai. Turi Tamsta atminti, kad yra SLA. Seimų nutarimai, kuriais draudžiama SLA. organui kištis į viduji nius partijų reikalus ir taip gi draudžiama skirstyti S. L. A. narius į sroves. Todel nors toki rašiniai ir yra rašomi SLA. reikalais, bet kuomet juose kliudoma tie dalykai, kurie negali tilpti SLA. organe nesulaužant Seimų nutarimų, todel ir priseina juos grąžinti autoriams.

Kas liečiasi minėto apžvalgos straipsnelio, tai tenai buvo kalbama ne tikslu apginti darbininkų kuopų kandidatus į Seimą, o vien tuo tikslu, kad parodžius kaip neteisingai elgiasi Lietuvos diktatoriai — klerika lai. Pagaliau, kiekvieno padoro žmogaus pareiga visuomet palaikyti teisingoji pusė, nors joje stovėtų didžiausi musų priešai. O tokis Lietuvos valdžios pasielgimas yra neteisėtas, nežmoniškas ir visais atžvilgiais smerktinas. Visų par ma, dar niekas negirdėjo tų suareštuotųjų žmonių nusikaltimų įrodymo, už kuriuos juos valdžia suareštavo. Antra, jei tie žmonės yra valstybės priešai, tai ko del jų neareštavo tuojaus, kai tik jie pasidavė kandidatais į Seimą? Kam lauk ta paskutinių dienų prieš rinkimus? Aišku kaip diena, kad klerikalai, norėdami laimėti rinkimus, darbininkų kuopų sąrašų kandidatus suareštavo prieš pat rin kimų dieną, kad pastarieji neturėtų progos pastatyti naujų kandidatų. Na, pasakykite gerb., ar galima toleruoti šitoki valdžios dar bai, nežiurint su kurios par tijos kandidatais ji šitaip pasielgia? Šiuose rinkimuose taip pasielgė su darbininkų kuopų sąrašais, kituose rinkimuose taip pasielgs su kitų partijų sąrašais ir kas tuomet iš Lietuvos bepasiliks? Valstybės tvirtybė remiasi teisybės ir laisvo žmonių veikimo pagrindais, o ne brutaline prievar tos jėga. Štai užką mes stojame ir vien tuo tikslu pasmerkėme Lietuvos valdžią už darbininkų kuopų kandidatų areštavimą ir smerksime už kiekvieną kitą brutalį pasielgimą.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

115 kp., Wilkes-Barre, Pa.

Kai 115 kuopos sekretorius pagarsino, kad SLA. 7-to apskr. išvažiavimas įvyks 15 d. rugpiučio, tai tas paskelbimas buvo klaidingas. Ištikrųjų išvažiavimas įvyks **rugpiučio 1 d., 1923 m., Rocky Glen Parke,** šalimais Scranton, Pa. Todel pareiga visų 115 kp. narių dalyvauti išvažiavime ir savo draugus atsivežti, nes šis išvažiavimas bus labai įvairius visokiais pamarginimais, taipgi kalbės „Tėvynės" redaktorius S. E. Vitaitis iš New Yorko.

Prie progos norėčiau pranešti SLA. 115 kuopos narių stovį. Ligi šiol musų kuopa gavo Auksinio Konkurso vajuje 51 naują narį ir 3 nariai persikėlė iš 35 kp. Viso dabar kuopoje yra pilnų narių 158. Dabar-gi pailginus konkursą dar šešiems mė nesiams, nėra abejonės, kad mu sų kuopa išaugs ligi 200 narių mažiausiai. Žinoma, pareiga kiekvieno nario pasidarbuoti šituo reikalu, nes vienam organizatoriui persunku ir net beveik visiškai negalima tiek darbo atlikti, kiek atliktų visi nariai nors po truputį paagituodami už SLA.

V. Grigošaitis,
115 kp. sekr.

137 kp., Wilburton, Okla.

Kadangi šiame mieste nėra jo kių kitų darbų apart angliakasyklų, kurios jau 9 mėnesiai kaip uždarytos stovi, o jei kurios ir dirba, tai visai mažai, todel dauguma lietuvių išvažinėjo ir delei to mes negalime darbuotis SLA. labui, kaip kitos kuopos kad daro, dalyvaudamos konkurse.

Apart to, musų 137 kp. teko gyventi tokiose aplinkybėse, kad buvo sunku kas nors ir veikti. Prie musų kuopos, kuri gyvuoja nuo 1906 m., buvo prikergta D. L. K. V. pašalpinė draugija. Kol visi nariai priklausė prie abiejų skyrių, tai buvo dar pusė bėdos, bet kuomet 1911 metais buvo lyginami narių mokesniai, tai tada daugumas senesnių narių apleido SLA. ir pasiliko vien minėtos draugijos nariais. Nuo tada pradėjo kilt nesutikimai, nes kuomet D. L. K. V. draugija skirdavo iš iždo aukas, tai neduodavo balso SLA. nariams, sakydami, kad jųs savo iždė pinigų neturite, todel ir balso negalite gauti. Ir taip mus skriaudė per 12 metų.

Bet, pagaliau, netekome kant rybės ir stojome į kovą. Tuojaus peržiurėjome knygas ir su radom kiek SLA. kuopa turi tur to, vienok minėta draugija nei tuomet nenorėjo su mumis skai tytis. Todel dabar pusmetiniame susirinkime, liepos 1 d., galu tinai atskyrėme SLA. 137 kp. turtą nuo D. L. K. V. draugijos turto. Nors teko daug triukšmo ir visokių atakų iškentėti, vienok kuopai laimėjome $135.15, o minėtai draugijai liko apie 250 dol.

Kadangi ir kuopa ir minėta draugija gyvuoja po SLA. čarte riu, tai mes padarėme nutarimus, kad tos draugijos nariai tu ri prisilaikyti SLA. įstatų susirinkimuose. Nutarta:

1. Kad kiekvienas narys turi buti pilnai blaivas, kuomet eina į susirinkimus ir susirinkime privalo užsilaikyti padoriai ir tvarkingai.

2. Kad nebut varoma agitacija prieš SLA. narius.

3. Kad nebut šmeižiami SLA. darbuotojai.

Jei D. L. K. V. draugijos nariai nesilaikys šitų nutarimų, tai tuomet mes, SLA. nariai, pasiulysime draugijai išsiimti naują čarterį ir tuomi bus galutinai atskirta SLA. 137 kp. nuo šios draugijos. Prie progos tenka pastebėti, kad yra tokių narių ir SLA. 137 kp., kurie yra nusistatę prieš savo organi zaciją SLA. Tokis jų pasielgimas mums tiesiog nesuprantamas!

Ant galo kviečiame ir tuos narius užsimokėti į kuopą, kurie yra išvažinėję į kitus miestus. Malonėkite prisiųsti savo mokesnius ir pasilikti SLA. 137 kp. nariais, nes kuomet sugrįšite į šią kuopą jau rasite ją laisvą nuo minėtos draugijos kontrolės ir pinigų pilną iždą, ko seniaus nesitikėjote turėti.

Varde 137 kp. komisija:

Antanas Juzėnas,
J. O. Sveikauskas,
M. Macijauskis.

SLA. APSKRIČIŲ IŠVAŽIAVIMAI.

Kiek musų Susivienijime yra apskričių, tai beveik kiekvienas vasaros metu surengia, jei nedaugiau, tai nors vieną išvažiavimą. Tuose išvažiavimuose dalyvauja — lankosi ne vien SLA. nariai, bet, imant aplamai, visa tam tikros apylinkės lietuvių visuomenė. Toki musų apskričių išvažiavimai pasidarė, taip sakant, metinėmis šventėmis, kurių daug musų žmonių su nekantrumu laukia. Ir ištiesų yra tai ko laukt! Apart to, kad žmogus po sunkaus darbo kasyklose ar dirbtuvėje gauna progos praleisti dieną tyrame ore, tarp žalių medžių prie van denio, jisai turi progos sueiti daug savo draugų ir pažįstamų. Jei ne tokis susirinkimas, tai jis niekuomet negalėtų visus savo draugus ir pažįstamus aplankyti, nes nebutų galimybių, tačiau prie šitokių progų jisai gali lengvai visus sueiti ir pamatyti. Prie to juk kiekviename tokiame išvažiavime buna paruošti tam tikri programai, kur žmonės gali išgirsti prakalbų, dainų, muzikos, deklamacijų, monologų; pamatyti įvairių-įvairiausių žaislų ir tt ir tt. Kuomet diena pasibaigia ir prisiartina laikas keliauti namo, tai daugumas gailisi ir rugoja, kad pertrumpa diena — laikas pergreit prabėgo, girdi, taip smagu ir linksma buvo.

Vieną tokių išvažiavimų rengia SLA. 1-mas apskritys. Išvažiavimas įvyks nedėlioje, 15 d. liepos, šių metų, „Lake Side" giraitėje, East Mahanoy Junction, Pa. Šitam išvažiavimui yra rengiamas labai įvairus ir gražus programas: prakalbos, dainos, muzika, deklamacijos, monologai, laimėjimas, įvairųs žaislai ir tt. Apart to, **alkani bus papenėti, o trokštanti bus pagirdyti.** Todel, širdingai kviečiu visus šiame išvažiavime dalyvauti.

St. Gegužis,
Rengimo Komisijos narys.

ATSAKYMAS J. V. MIKELAIČIUI.

„Tėvynės" num. 25 patėmijau straipsnį po antgalviu „Kas kabinėjasi", po kuriuo pasirašo J. V. Mikelaitis, SLA. 57 kuo pos narys. Kadangi tame straipsnyje prirašyta visokių nesąmonių, kurios nieko bendro neturi su mano korespondencija, tilpusia „T." num. 21, todel matau reikalo tarti žodį į tas nesąmanes.

Aš savo korespondencijoj buvau minėjęs tik apie šiandieninę SLA. 57 kp. darbuotę, ypač apie vaidinimą „Dvi Seseri" vei kalo, kuris buvo statomas scenon gegužio mėnesy, š. m. Virš minėtas veikalas buvo vaidinamas du vakaru ir abu vakaru žmonių buvo labai mažai ir kuopai pelno neliko iš vakarų. Tai aš ir prisiminiau, kodel mu sų kuopos nariai nesilanko į savo parengimus ir tas yra faktas. Kaslink scenerijų mainymo darbininkų, kurie nebuvo abu vakaru, kas darė labai blogą įspudį į publiką ir kartu lošėjams trukdė darbą, tai tas yra tikra teisybė. Ir kas blogiausia, tai kad tie scenerijų mainytojai yra SLA. 57 kp. nariais ir yra tie politikieriai, kurie kelia triukšmus susirinkimuose. Žodžiu sakant, daug kalba o nieko nedirba!

Tas pats yra ir su p. J. V. Mikelaičiu. Tankiai girdėjau jį kalbant kuopos susirinkime ir barškinant apie visokius politiš kus žabangus, bet dirbant SLA. 57 kp. naudai niekad nesu matęs. Mat, kalbėt ir iš pasalų da ryt visokius užmetimus tiems, kurie dirba naudingą darbą organizacijai yra labai lengva. Bet dirbti naudingą darbą yra daug sunkiau ir todel aišku, kad bedirbant kartais ir klaidų įvyksta. Taipgi klaidos yra lengviau padaryti, negu atitaisyti. Tas pats yra ir su toms ypatoms, kurios yra padarę finansines klaidas, apie kurias p. J. V. M. yra tiek daug prirašęs. Kiek man yra žinoma, tai vieni tų narių jau atitaisę savo klaidas, antriems yra dovanota kuopos susirinkimuose, o treti atsiteisia dalimis. Man žiurint į šį dalyką ne taip jau baisiai tas viskas atrodo, kaip p. J. V. M. apie tai aprašo.

Kaslink man daromų užmetimų, buk aš neapkenčiu tų kp. narių, kurie turi skirtingus įsitikinimus, negu kad aš turiu, tai yra neteisybė ir p. J. V. M. rašydamas tatai turėtų atsiminti, kad jis rašo koresponden ciją į „Tėvynę", o ne į „Laisvę". Aš savo korespondencijoj nieko nesu įvardijęs ir jokių „šmeižimų" nei „kabliukų" nesu ieškojęs. Kad aš prisiminiau apie politikierius, kurie visados bando SLA. 57 kp. traukti į politiš kus žabangus, tai tam įrodyti aš turėjau faktų ir dar jų daugiau turiu.

Mat, priežodis sako: „Vagie kepurė dega" ir kaltininkas tuojau čiupt už kepurės, tuomi pasirodydamas, kad jis yra kaltas. Tas pats yra ir su p. J. V. M. Buvau viename SLA. 57 kp. susirinkime, kuriame buvo svarstoma prisidėjimas prie kokio ten „bendrojo fronto". Tas „bendrasis frontas" buvo siulomas 57 kp. iš kairiojo sparno. Tai buvo bandymas įtraukti S. L. A. 57 kp. į politiškus žabangus. Bet nariai padiskusavę atmetė tąjį „frontą". Na, o ką-gi p. Mikelaitis apie tą „frontą" kalbėjo tame susirinkime? Jis aiškino nariams, kad mes turime prisidėti prie to „fronto", nes, girdi, mums reikia kovot su klerikalais, išnešt rezoliucijas ir tt., nors kiekvienam SLA. nariui yra aišku, kad šitas „frontas" organizuojama visai kitais tikslais. Todel aš klausiu p. J. V. M., kas čia yra, ar ne politikavimas?

Ar mums, SLA. nariams, reikia kokių nors vienos partijos kontroliuojamų „frontų"? Žinoma, kad nereikia ir toki fron tai organizacijai tik blogo atneštų! Mes, SLA. nariai, turime vieną frontą: juomi yra S. L. A. reikalai! Be to, mes turime but atsargųs su tais „frontais", kuriuos mums tankiai siulo mums visiems gerai pažįstami tų „frontų" organizatoriai.

Rašydamas šitą straipsnį ir kitus, niekad nenoriu apie ką nors neteisybę sakyti, nes tas jokios naudos neatneša. Kas buvo keli metai atgal kuopoje, apie tai dabar rašyti nelaikas, nes tie reikalai jau likviduoti ir visų užmiršti. Taipgi nenoriu smulkmeniškų aiškinimų daryti apie tuos narius, kuriuos p. J. V. M. savo polemikoje yra net kriminaliai apkaltinęs. Jie patys turi pilną teisę pasiaiškinti jiems daromais kaltinimais.

Mizarų Antanas.

PAMETIMAS PILIETYBĖS APSIGYVENUS SVETUR.

Kiekvienas naturalizuotas Amerikos pilietis, kuris mano grįžti į savo tėvynę ant kiek laiko, pirmiausia turėtų atsargiai apmąstyti visą dalyką, nes gali pralaimėti Amerikos pilietybę ir jam visas prigulinčias teises.

Kuomet ateivis prašo Amerikos pilietybės jis po priesaika sako, jog yra jo noras nuolatai apsigyventi Suv. Valstijose ir pasiremiant ant tos svarbios priesaikos, Suv. Valstijų valdžia duoda jam tas pačias teises, kokias turi Suv. Valstijose gimusieji. Viena iš tų teisių yra apsauga Amerikos valdžios ir Amerikos vėliavos, kuomet užsiėmimas arba pasilinksminimas veda jį į svetimas šalis.

Jeigu naturalizuotas pilietis lanko šalį, kur gimė arba bile kurią kitą šalį, musų valdžia ir jos diplomatiški atstovai visuomet noriai jam suteikia reikalin gą apsaugą ir gina jo reikalus, bet jeigu naturalizuotas pilietis apleidžia savo namą šioje šalyje ir nuolatai pradeda gyventi kitoje šalyje, nėra reikalo šiai valdžiai jį toliaus apsaugoti.

Todel įstatymas reikalauja, kad jeigu į penkis metus po jo naturalizacijos pilietis sugrįžta į savo gimimo šalį arba į kitą svetimą šalį ir pradeda ten nuo latai gyventi, tas jo žingsnis, bus laikomas parodymu, jog nebuvo jo noras pasilikti Suv. Valstijų nuolatiniu piliečiu, kuomet padavė pilietybės prašymą ir be kitokių prirodymų jo pilietybės certifikatas bus panaikintas, kaipo neteisingai gautas.

Tas įstatymo reikalavimas liečia tik naturalizuotus piliečius, kurie prasišalina iš Suv. Valstijų po penkių metų po išsiėmimo savo pilietystės popierų. Bet kitas įstatymo reikalavimas liečia netik pirmus penkis metus, bet visą naturalizuoto piliečio gyvenimo laiką. Tas reikalavimas pareiškia, kad jeigu naturalizuotas pilietis važiuoja už jurin ir apsigyvena per du metu svetimoje valstijoje, iš kurios jis paeina, arba penkis metus kitoj valstijoj, bus suprasta, kad jis nustos buti Amerikos piliečiu. Tik jeigu turės ge rų prirodymų, tai bus suprasta kitaip.

Tas nereiškia, jog naturalizuotas pilietis automatiškai pameta savo pilietybę po dviejų metų apsigyvenimo savo šalyje. Bet reiškia, jog Suv. Valstijų ambasadoriai, konsulai, imigracijos ištyrinėtojai ir kiti valdininkai turi teisę manyti, jog jis atsižadėjo Amerikos pilietybės ir jis turi juos pertikrinti, jog neketino taip daryti ir nepralaimėjo Amerikos pilietybės. Aiškiau sakant, po dviejų metų apsigyvenimo savo šalyje, jo pilietybės popieros nėra prirodymas, jog jis yra Amerikos pilietis. Jeigu papuola bėdon, Amerikos diplomatiški valdininkai gali atsisakyti jam teikti pagalbą ir jeigu jis nori sugrįžti į Suv. Valstijas jis gali sugrįžti kaipo ateivis ir gali buti prašalintas kaipo ateivis. Kuomet naturalizuotas pilietis sugrįžta į Suv. Valstijas kartais manoma, jog jis neketino pamesti pilietybę, bet tas neliečia visus atsitikimus.

Tokį atsitikimą Suv. Valstijų teismai New Yorke turėjo nutarti keli metai atgal. Švedas, vardu Anderson, atkeliavo į Suv. Valstijas 1891 m., gyveno čion 14 metų, tapo naturalizuotas kaipo Amerikos pilietis 1905 metais. 1906 m. jis sugrįžo į Švediją ir pasiliko ten iki 1916. Kuomet sugrįžo į Suv. Valstijas, buvo ant Ellis Island sulaikytas kaipo ateivis, kuris prigulėjo prie tos kliasos, kuri, sulig imigracijos įstatymų, negali įvažiuoti į Suv. Valstijas. Nors jis pareiškė, jog jis niekuomet neketino pamesti Amerikos pilietybės ir visuomet buvo jo noras sugrįžti ir atsivežti savo šeimyną į Suv. Valstijas, imigracijos viršininkai palaikė jį nepiliečiu ir įsakė deportuoti. Tuomet apeliacija buvo įnešta į Suv. Valstijų teismą. Teismas nutarė, jog del jo ilgo nuolatinio apsigyvenimo užjury, sulig įstatymo, Anderson nustojo buti Amerikos piliečiu ir kuomet jis negalėjo pristatyti tinkamų prirodymų, tad įsakymas deportuoti buvo išpildytas.

Kitas panašus atsitikimas kitaip perstatė klausimą.

Vokietys, naturalizuotas Amerikos pilietis, sugrįžo į Vokietiją kelis metus prieš karą ir, del nesveikatos jo žmonos tėvų ir del karo, nesugrįžo į Suv. Valstijas iki 1921 m., bet jis turėjo turto Suv. Valstijose ir laike jo gyvenimo Vokietijoj tas turtas vis buvo Amerikoj. Jo turtą paėmė „alien property custodian", kaipo turtą, kuris priguli ateiviui. Kuomet sugrįžo į šitą šalį, jis kaipo pilietis bandė atgauti jo turtą. Teismas nutarė, kadangi jis sugrįžo ir tas gal reiškė, jog jis nenorėjo pamesti savo pilietybės ir visi jo įrodymai rodė, jog jis neturėjo noro pamesti Amerikos pilietybę, buvo todel skaitytas kaipo pilietis ir galėjo atgauti savo turtą.

Tokiu budu kiekvienas atsitikimas turi buti atskirai nutartas. Bile naturalizuotas pilietis, kuris sugrįžta į savo gimtinį kraštą del ilgesnio laiko, negu dviejų metų, turėtų suprast, kad jo sugrįžimas Amerikon neprirodys, jog jis nebuvo norėjęs išsižadėti Amerikos pilietybės ir todel negali tikėtis, kad jis butų priimtas kaipo šios šalies pilietis.

F. L. I. Service.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Klaipėdiečių reikalavimai.

Birželio 3 d. Paleičiuose ir birželio 4 d. Plikmose buvo mitingai. Abiejuose žmonių buvo prisirinkę daug. Priimta kelios rezoliucijos, reikalaujančios galutino lietų įvedimo, lietuvių teisių apsaugojimo ir lietuvių kalbos mokyklosna įvedimo.

Vilnius „rikiuojasi".

„Lietuvos Rytai" rašo: kad kaip seniau Rusijoj, taip dabar ir Vilniuj galima matyti prie įvairių koperatyvų ir krautuvių uodegas žmonių. Šiomis dienomis magistrato buvo parduodama kiekvienam asmeniui po 2 sva. cukraus ir žmonės nuo ankstybo ryto stovėdami eilėse, laukė nusipirkti svarą cukraus.

Streikas.

Birželio 10 d. sustreikavo didesnė dalis Klaipėdos darbininkų. Jie reikalauja 1 lito 25 centų už vieną darbo valandą, o darbdaviai siūlo 86 centus. Tikimasi, kad susitarti pasiseks greitai.

Paieškojimai

Aš Simanas Jurevičius, paieškau savo brolio Kazimiero. Jau apie 18 metų kaip jis gyvena Amerikoj. Jis pats arba apie jį žinantieji praneškit šiuo adresu: **Simanas Jurevičius,** Užbalio kaimelio, Surviliškio valsčiaus, Kedainių apskričio.

GEORGE MATULEWICH
ATTORNEY-AT-LAW
National State Bank Building
810 BROAD STREET
Newark, N. J. Room 810

Bell Phone: Oregon 0863-J.
Dr. Ignotas Stankus
1210 So. Broad Street
Philadelphia, Pa.
LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokes ligas) IR CHIRURGAS (daro visokes operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 ki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

Kuopu Susirinkimai

Brooklyn, N. Y. SLA. 76 kp. susirinkimas įvyks subatoje, liepos 14 dieną, 8 val. vakare, 27 Hudson Ave. Pareiga kiekvieno kuopos nario į šį susirinkimą atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų apsvarstymui. Neatsilankiusieji nariai gali buti nubausti sulig SLA. įstatų, nes ištikrųjų toliaus negalima toleruoti tokio musų kuopos narių apsileidimo. Todel pasistengkite kiekvienas ateiti į susirinkimą, nes bus apkalbėta kur bus laikomi toliau kuopos susirinkimai.

Antanas Sendrauskas — sekr.

CUNARD
Lietuvon per 10 dienų.
Vienatinis vandeniu kelias Lietuvon per Southamptoną ant Milžinų laivų.
Aquitania Mauretania
Berengaria
Išplaukia iš New Yorko kas Utarninkas. Greitas persėdimas Southamptone. Lietuviai ypatiškai lydimi. Taipgi reguliariai išplaukimai tiesiog į Hamburgą ant aliejum kurinamų laivų.
Trečios klesos kainos:
Į Piliavą $106.50
Į Hamburgą $103.50
Karės taksų $5.00.
Keleiviai iš Lietuvos sėda laivan Piliavoj važiuojant į Southamptoną ir ten persėda ant milžinų laivų. Plaukia kas savaitė.
Greičiausi laivai pasauly je.
Informacijų del kainų ir reikalingų dokumentų atvažiuojantiems keleiviams galite gauti nuo bile agento. Reikalaukit. Jų yra ir jusų mieste arba apylinkėj.
Cunard Line,
25 Broadway,
New York
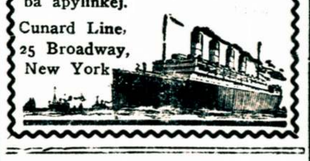

Į LIETUVĄ
Įsipirkite laivakortes savo giminėms.
WHITE STAR LINE
N. Y., Cherbourgą, Southamptoną:
Majestic liep. 14, rugp. 11, rugs. 1
(Didžiausis laivas pasauly)
Olympic liep. 21 rugp. 18, rugs. 8
Homeric liep. 28, rugp. 25, rugs. 15
Greitas susisiekimas su Baltijos uostais.
AMERICAN LINE
N. Y., Plymouthą, Cherbourgą ir Hamburgą:
Minnekahda lie. 19, rugp. 23, rugs. 27
Kroonland ..... liepos 26
*Manchuria ..... rugpiučio 2
Finland ..... rugpiučio 9
*Mongolia ..... rugpiučio 16
*Naujos kajutos trečioj kliasoj
Susisiekimas su Baltijos uostais.
RED STAR LINE
N. Y., Plymouthą, Cherbourgą ir Antverpą:
Zeeland liep. 18, rugp. 15, rugs. 12
Lapland ..... liepos 25
Gothland (Į Antverpą tiktai) rugp. 4
Belgenland ..... rugpiučio 8
*11:00 a. m.
Geras maistas. Uždaryti kambariai. Dideli pasisėdėjimo kambariai. Del informacijų kreipkitės prie vietinių agentų arba
PASSENGER DEPARTMENT.
No. 1 Broadway, New York. N. Y.

LAIVAKORTĖS — PINIGU SIUNTIMAS
Pardavimas laivakorčių į Klaipėdą ir kitus portus. Partraukimas giminių iš Lietuvos. Persiuntimas pinigų. Notarališkas Biuras. Prirengimas dokumentų. Sąžiningas ir pigus patarnavimas. Rašykit mums del rodos ir patarimo ar ateikit asmeniškai, o nesigailėsit. Nepamirškit antrašo:
INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU,
136 East 42-nd Street, New York, N. Y.

D O V A N O S.
Pradedant su birželio 21 d. iki rugpiučio 30 d. Sandara duos savo metiniams skaitytojams arba naujiems nariams sekančias dovanas:
1. **Svetimoj Padangėj Pasaulio Verpetuose.** Didelė eilių knyga, kurioje telpa 200 įvairių eilių. Knyga pagražinta su visokiais dailės piešiniais, kaina $2.00.
Kiekvienas, kuris užsiprenumeruos „Sandarą" ant metų laiko užsimokėdamas $2.50, arba kuris prisirašys prie Sandaros užsimokėdamas už visus metus $3.00, gaus šią knygą DYKAI.
2. **Žmogaus Pareigos.** Taipgi didelė knyga, 244 pusl., kuri yra naudinga kiekvienam žmogui, kaina $1.00.
Kiekvienas metinis skaitytojas arba narys gaus šią knygą DOVANAI.
Tad kiekvienas pasinaudokite šia proga, įsigydami vieną iš šių dviejų dovanų. Taipgi suteiksime dovaną ir tiems, kurie užrašys „Sandarą" savo giminėms Lietuvoje užmokėdami $3.00 už visus metus. Vieną minėtų knygų pasiųsime prenumeratoriui arba sykiu su laikraščiu pasiųsime jo giminei Lietuvon.
SANDAROS ADM.,
327 E Street, Boston 27, Mass.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJU ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA:

Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa.
Sekretorė — P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York City.
Iždininkas — T. Paukštis, 13 Mill St., Pittston, Pa.
Iždo Glob. — J. M. Danielius, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Iždo Glob. — K. Varašius, c/o All Nations Deposit Bank, Pittsburgh, Pa.
Dr.-Kvot. — Dr. F. Matulaitis, 8709 Jos. Campan Ave., Detroit, Mich.

KONTROLĖS KOMISIJA:

B. Saloveičikas, 17 Dwight St., New Britain, Conn.
J. Stankevičius, 118 Grove St., Wilkes Barre, Pa.
A. M. Augunas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

APŠVIETOS KOMISIJA:

V. K. Račkauskas, 7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.
Dr. J. J. Kaškiaučius, 841 Walnut St., Newark, N. J.
T. Dundulis, 2341 Charleston St., Chicago, Ill.

ĮSTATŲ KOMISIJA:

K. Gugis, 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.
K. Jurgelionis, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Z. Puišiutė, 253 Broadway, So. Boston, Mass.

FINANSŲ KOMISIJA:

A. F. Bredickas, Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa.
M. W. Bush, 294 — 8-th Ave., New York, N. Y.
A. Ivaškevičius, 1622 Columbia Rd., So. Boston, Mass.

SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. I. Bronušas, 615 Columbia Ave., Baltimore, Md.
Dr. J. Jonikaitis, 3732 Michigan Ave., Detroit, Mich.
Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA:

J. Bulota, 1816 So. 13-th St., Springfield, Ill.
J. K. Mažiukna, 1434 Sheffield St., N. S. Pittsburgh, Pa.
L. Savickas, 430 Leggett St., Scranton, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA:

P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
P. Petraitienė, 143 State Road, Dowagiac, Mich.
E. Mačinskienė, 3418 Lowe Ave., Chicago, Ill.

SUSIVIENIJIMO STOVIO, SKUNDŲ IR APELIACIJŲ KOMISIJA:

J. Katkauskas, 7711 Lockyear Ave., Cleveland, Ohio.
A. Apanaitis, 207 Moore St., Westville, Ill.
K. Skužinskas, 216 So. 17-th St., Herrin, Ill.

AZIATŲ BARBARIZMO GADYNĖ.

(Tąsa nuo 3 pusl.)

ną guldė ant narų ir pašlapinę keturlinkai supintas vadžias pasikaitydami plakė juos, viršutinius rubus nuvilkę taip, kad kito marškiniai kruvini paliko, o kiti negalėjo nei sėdėti nei stovėti, o gavo ant kelių ir alkunių atsirėmę kniupšti gulėti. Kuomet sumuštųjų moters atvedė gydytoją ligoniams apžiurėti; Nuovados Viršininkas neprileido prie jų. Iš Naumiesčio suimtieji buvo nugabenti į Tauragę ir ten prie milicijos raštinės jie dar milicijantų buvo mušami tomis pačiomis vadžiomis, kumstimis ir spardomi kojomis. Pagalios suimtieji buvo atgabenti į Šilalės kalėjimą, iš kur Teismo Tardytojo buvo iki teismo paleisti. Bet negana to birželio m. 2 d. buvo milicijos suimta del tos pačios priežasties Makarienė 50 m. su pusės metų kudikiu ir taipgi aplinkiniais keliais per Naumiestį į Tauragę pristatyta Šilalės Nuov. T. Tardytojui be jokio iš pastarojo pusės reikalavimo. Tą pačią birželio 2 d. Šilalės Nuov. T. Tardytojas telegrafavo Tauragės ap. Milicijos Vadui ir Naumiesčio Nuov. Milicijos Viršininkui, kad daugiau žmonių del Žvingių įvykio be jo parėdymo neareštuotų, vienok birželio 5 d. Vainuto milicijantas su kokiu tai šauliu važinėjo po Žvingių apielinkę, reikšdamas daugiau žmonių areštuoti. Gyventojai tokiais milicijos veiksmais terorizuoti, nestovi namie, sėjamus laukus palikę, slapstosi, bijodami, kad milicija ir juos suėmusi nemuštų.

Akyvaizdoje išdėstytų žiaurių Tauragės ap. milicijos tarnautojų neteisėtų beisauvalių pasielgimų klausiam pono Ministerio:

1) ar nusikaltusieji milicijos tarnautojai del išdėstytų veiksmų atiduoti teisman ir

2) kokių priemonių mano griebtis, kad milicijai užkirtus kelią neteisėtais ir žiauriais darbais terorizuoti gyventojus.

1923 m. birželio m. 8 d.

Pasirašo:

A. Sugintas,
P. Šlėvė.

Jei šiame dokumente nebutų minima Lietuvos vietų užvardijimai ir lietuviškos pavardės, tai niekas nedrįstų nė pamislyti, kad šitokia pasibaisėtina aziatinio barbarizmo gadynė galėtų gyvuoti musų tėvynėje. O vienok taip dedasi musų Lietuvoje, nes apie šio straipsnelio teisingumą abejoti netenka. Čionai yra dokumentalis raštas, kurį įteikė Seime valstiečių liaudininkų frakcijos nariai ir todel negalima nei daleisti, kad Seimo nariai remtųsi paprastais paskalais ir pieštų šitokį baisų vaizdą priešais Lietuvos valdonus neturėdami rimtų įrodymų.

Baisu, graudu ir pikta darosi matant, kad toje Lietuvoje, kurią kiekvienas amerikietis-lietuvis idealizavo, jos labui dirbo ir net paskutinį centą aukojo, šiandien šitokiu negirdėtu barbarišku žiaurumu yra kankinami, mušami ir šaudomi nekalti ir ramųs Lietuvos piliečiai! Matant šitokias baisenybes Lietuvoje, ar galima stebėtis, kad jautresni Amerikos lietuviai pareiškia, kad „nė vieno cento Lietuvos valdžiai, kol tenai nebus įgyvendinta teisėtumas ir įstatymų gerbimas, kol nenustos savivaliavę nedorieji valdininkai.” Ir aš manau, kad dabar yra laikas kiekvienam pažangiam Amerikos lietuviui pasisakyti atvirai: Nė vieno cento Lietuvos klerikaliniai valdžiai, kol jos agentai aziatinio barbarizmo priemonėmis kankys ir žudys nekaltus Lietuvos žmones, kol nebus Lietuvoje įgyvendinta tikrojo demokratizmo pagrindais paremta tvarka! Juk kiekvienas tikras lietuvis vargo, triusė ir paskutinį centą, kiti net savo gyvybę, aukojo vien tam, kad sukurus *demokratinę darbo žmonių valdomą Lietuvos Respubliką,* o ne tam, kad iš Lietuvos padarius klerikalinės inkvizicijos respubliką, kokia ji šiandien ištikrųjų ir yra.

Ant galo tenka atvirai pasakyti, kad Lietuva negalės ilgam išsilaikyti nepriklausoma valstybe, jei greitu laiku nebus pašalinta iš jos gyvenimo klerikalinė inkvizicija, kuri išauklėjo ir palaiko Lietuvoje aziatinio barbarizmo gadynę. Juk ankščiau ar vėliau išsisems Lietuvos žmonių kantrybė ir tuomet nebeliks pagrindo ir pačiam Lietuvos nepriklausomam gyvenimui išsilaikyti. Tokiems žiaurumams šalyje viešpataujant, randa geros dirvos agitacijai visoki antivalstybiniai gaivalai, o kankinami žmonės ieško išeities iš savo sunkaus, nepakeliamo gyvenimo ir pirmai progai pasitaikius linksta ton pusėn, kuri jiems žada palengvinimą, visiškai nepaisydami kas bus ateityje, bile tik atsikratyti nuo tuo laikinių kankintojų. Taigi nors mes didžiausią paramą duotumėm Lietuvos valdžiai, vis viena Lietuva bus pavojuje, kol ją valdys žiaurioji klerikalų inkvizicija. Pagaliau, kuris doras ir sąžiningas Amerikos lietuvis norės, kad jo pinigais Lietuvoje butų palaikomi šitoki barbarai valdininkai. O juk valdžiai duodama pagalba kai kartas eina šitų barbarų užlaikymui. Todel šiandien Amerikos lietuvių pareiga ne valdžią šelpti, o gelbėti Lietuvos žmonėms, kad jie kuogreičiausiai galėtų nusukti sprandą klerikalinės inkvizicijos hydrai ir išguiti iš Lietuvos aziatinio barbarizmo liekanas!

Senas Tautininkas.

— Vilniuje del nepakenčiamų gyvenimo sąlygų prasidėjo streikas. Streikuoja įvairių įstaigų ir įmonių darbininkai, mokytojai, teatro tarnautojai, artistai, griežikai ir k.

— Paskelbus Klaipėdos kraštui autonomiją, gegužės mėn. 9 d. p. Budrys išleido paliepimą, kuriuo panaikinama krašte karo stovis, atmainomi visi senieji karo įsakymai ir grąžinama spaudos ir susirinkimų laisvė.

Paskaičius "Gaires"

Nuo šių metų vasario mėnesio Kaune pradėjo eiti naujas literaturos žurnalas „Gairės”. Eina kas du mėnesiu. Perskaitęs pirmą ir antrą numerius šio naujo žurnalo įsitikinau, kad Lietuvoje tikrai jau priaugo rimtų kulkurinių jėgų, jei įstengia net tokius žurnalus išleisti, kurie lengvai prilingsta net geresniems Amerikos literaturos žurnalams.

Šiuose dviejuose numeriuose yra apščiai literaturos kurinių: eilių ir beletristikos veikalų, kuriais gali pasigėrėti kiekvienas šiek tiek apsistaikęs žmogus, o jau inteligentui yra tiek dvasinės medžiagos, kiek jis ligi šiol negalėjo surasti jokiame lietuvių literaturos žurnale. Kas svarbiausia, „Gairės” supažindina mus su nauja kryptim lietuvių literaturoje, lietuvių mene, lietuvių teatre. Šiuose numeriuose, neatsižvelgiant į dideles išlaidas, supažindina skaitytoją su Lietuvos menininkų kuriniais: talpina musų žymaus skulptoriaus **Petro Rimšos,** musų piešėjų **Kalpoko, Dubenickienės** ir kitų kurinių reprodukcijas. Taipgi daroma plačios peržvalgos musų rašytojų kurinių, svetimos literaturos, Lietuvos teatro srityje ir kt. Žodžiu, „Gairės” yra tikru ilgai lauktu lietuvių literaturoj maistu kiekvienam žmogui, kuris myli dailiąją literaturą, kuris nori sekti naujus apsireiškimus musų tobulėjančioje literaturoje.

Žvelgiant į šį puikų žurnalą iš teknikinės pusės tenka pasakyti, kad laidėjai į šį žurnalą įdėjo daug meilės ir pasiaukojimo spausdintam žodžiui. Šio žurnalo teknikinė dalis labai rupestaingai atlikta, kad tik žiurėk ir gėrėkis juomi. Matomai, leidėjai neatsižvelgdami į milžiniškas išlaidas deda pastangų palaikyti Lietuvoje nors vieną tokį literaturos žurnalą, kuris galėtų atkreipti į save domę kulturingojo pasaulio, kad jis nors kartą nustotų manęs, kad Lietuva yra nekulturingas pasaulio kampelis, kaip ligi šiol nekartą teko jau išgisti.

Vienok žinant Lietuvos kulturinių įstaigų ir literatinių jėgų medžiaginę padėtį, tenka labai susirupinti, kad šis naujas žurnalas nežutų. Jau ne vienas panašus bandymas nepasisekimu užsibaigė... Kad užtikrinus šitam žurnalui — musų literaturos žibintuvui pastovų gyvenimą, vertėtų ir Amerikos lietuviams jo ateitimi susidomėti ir suteikti paramos jo pasilaikymui. Ta parama galima suteikti užsiprenumeruojant „Gaires” arba nors retkarčiais nusiperkant jų vieną kitą numerį. Ypač Amerikos lietuvių inteligentijai vertėtų papuošti savo namų knygynėliai šiuo puikum žurnalu. Delei tų kelių dolerių nenubiednėsime, o tuomi duosime paramos šitam butinai reikalingam lietuvių žurnalui, kad jis galėtų išsilaikyti ir vesti lietuvių literaturą į platųjį pasaulio literaturos kelią.

Prenumerata Amerikoje tik 5 dol. metams; pavienio numerio kaina 1 dol. Žurnalas didelio formato 122 puslapių, neskaitant apskelbimų, kurie irgi yra labai įdomųs ir originalųs, nes visi specialiai šiam žurnalui piešti, kuriuose irgi yra dailės skonio požymis. „Gaires” leidžia Meninkų Kooperatyvas „Gairės”, redaguoja **Kazys Puida,** kurio vardas musų literaturoje užima labai žymę vietą.

Neliteratas.

P. S. „Gaires” galima užsisakyti „Tėvynės” redakcijoje. kaip lygiai ir pavieniais numeriais jų nusipirkti.

Rytų Galicija

Vidurinės Europos rytuose yra šalis vadinama **Rytų Galicija.** Šis kraštas, kaip ir musų Rytų Lietuva, šiuo laiku pergyvena žiaurųjį lenkų okupacijos jungą. Taigi, nors ben drais bruožais, tenka apibudinti Rytų Galicijos praeities ir dabarties padėtį.

Buvo laikai, kuomet šį kraštą valdė Lietuvos Kunigaikštis Liubartas **Gediminaitis;** jis nepavergė šio krašto, bet geru noru buvo Galicijos bajorų pakviestas užimti Volyniaus — Galicijos sostą; jam valdant galicijiečiai buvo patenkinti, nes šis lietuvis teisingai mokėjo Volyniaus — Galicijos krašto reikalus ginti ir tvarkyti.

1349 m. lenkai (prie Kazimiero) šį kraštą jėga pavergia ir nuo to laiko prasideda ukrainiečių-galicijiečių tautos tragedija; pirmiausiai išgyvendinta šio krašto bajorija, kurių žemės atiteko gobšiąjai lenkų „šlėktai”.

1772 met. nugalėtojams suskaldžius Lenkiją, Galicijos kraštas patenka Austrijos globai, kur galicijiečiai pasijunta daug lengvesnėse sąlygose ir jau XIX amžiaus pirmojoj pusėj, prasideda tautinio atgimimo istorija.

1918 m. lapkričio mėn. pradžioj, suirus Austro-Vengrijos monarchijai, ukrainiečiai budami žymi krašto gyventojų dauguma (ukrainiečių 74,4%, žydų 12,3%, lenkų 12,1% ir vokiečių 1,2%), sudaro valdžią ir paskelbia Rytų Galicijos kraštą nepriklausomu su Ukrainos Tautos Taryba (Parlamentu) ir Valstybiniu Sekretoriatu prišakyje.

Prieš tokią galicijiečių „sauvalę”, t. y. prieš Vakarų Ukrainos liaudies **Respubliką,** 1918 m. lapkritį subruzdo Lenkija. Galicijos valdžia apgynimui krašto, suorganizuoja į 200.000 armiją ir 1918 m. lapkričio m. ir 1919 m. liepos m. laikotarpyveda kruvinas kovas su lenkais.

Nelemtas Vyriausios Tarybos taikos konferencijoj nutarimas (1919 m. birželio m. 25 d.) laikinai leidžia Lenkijai okupuoti Rytų Galiciją, o galutiną krašto likimą pasižadėjo išspręsti sulig pačių gyventojų noro.

Lenkams užėjus, krašto valdžia ir kariuomenė turėjo laikinai nusileisti ir pasitraukti užsienin. Didžiosios Antantos valstybės Saint-Germain mieste susitarė su Austrija del Galicijos krašto ir visas jo suverenumo teises prisiėmė ir pagaliau pavedė Rytų Galiciją lenkų globon. Lenkai, pradedant užvardymu „Malopolska”, ėmėsi naikinimo visų šio krašto istorinių liekanų bei skelbti, kad čia gyvena tik lenkai, dėdami visas pastangas sulenkinti ukrainiečių liaudį; jie įsivaizduoja, kad Galicija yra Lenkijos dalis, kaipo buvo priklausanti prieš 1772 met. Lenkinimo darbas varomas be atodairos; jei kas drįsta trukdyti, tą įvairiais budais persekioja. Politinėmis ir pilietinėmis teisėmis Galicijoje naudojasi tik lenkai, o ukrainiečiams ir kitiems jokių teisių nėra; net tas teises, kokias turėjo Austrijos pavaldinybėj, lenkų valdžia panaikino. Valstybinėse įstaigose ukrainiečiams savo gimtąja kalba kalbėti draudžiama. Ukrainiečių mokyklas ir gimnazijas įvairiais budais stengiasi uždaryti bei persekioti. Pav.: Lvovo (Lembergo) universiteto profesoriai ukrainiečiai pašalinti ir ukrainiečių kalba lekcijas dėstyti uždrausta; taip, kad Lvovo universitetas vaizduoja tikrą lenkų padarinį. Negana to, ukrainiečių privatinis, pačių žmonių išlaikomas, universitetas tapo uždarytas ir didesnė dalis profesorių ir studentų suimta. Daugumas ukrainiečių valdininkų iš tarnybos paliuosuota. Susirinkimai draudžiami ir jokios spaudos laisvės nėra.

Lenkija Galicijos ukrainiečius skaito didžiausiais priešvalstybiniais gaivalais, todel veda griežčiausią kovą, darydami suėmimus, kratas ir įvairiais budais persekioja visu savo viešpatavimo metu. Didžiojo karo audroje to dar nėra buvę. Daug žmonių nekaltai sušaudyta, kurių skaičius dar neišaiškintas. Internuotųjų skaičius siekia į ketvirtį miliono, kurie kankinami be pasigailėjimo; daugelis iš jų net akis užmerkė.

Žemės reformą praveda tokią, kaip Lenkijoj. Visi stambieji ukiai pareina valdžios žinion, kurie dalinami atėjunams iš Lenkijos, gi tikriesiems krašto savininkams jokių teisių, žemės gavimo reikalu, nėra. Kolonistų prisodino pilną Rytų Galicijos kraštą.

Ukrainiečiai tikėdamies didžiųjų valstybių prižadais lenkų okupaciją skaitė tik pereinama stadija, kuri ilgai negali tęstis. Apie visus darbus bei skriaudas, laikas nuo laiko, praneša Tautų Sąjungai. Kadangi lenkų terorui nėra galo, ukrainiečiai pritrukę kantrybės yra priversti griebtis įmonių, kad išvijus neprašytus „svečius”, butent: žudo valdininkus, tuo labiau žandarus, ir bėgyje praeitos vasaros sudeginta į 500 dvarų ir folvarkų, kur gyveno lenkų dvarininkai. Be to, gadina susisiekimo priemones, k. a.: tiltus, telefono vielas, geležkelius, plentus ir tt.

Toksai Antantos krašto likimo klausimo išsprendimas, erzina ukrainiečių jausmus ir todel visi stoja į žutbutinę kovą su okupantais.

Taigi, pasaulio galvočiams, reikėtų gerai apsvarstyti: ar duoti Lenkijai skriausti kitas tautas ar ne, nes Rytų Europoj gali įvykti nauji Balkanai, kurie gali privesti prie naujos Europinės audros...

J. K—as.

LIETUVIAI AMERIKOJE

PITTSBURGH, PA.

Birželio 20 d. pasklido tarpe vietos lietuvių sekanti lapeliai: „**Lietuviai:** ar esi kuomet buvęs prie geros žinovės, kuri turi įgimtus žinovės gabumus? Jei nebuvai, tai ateik ir persitikrink. Aš sakau iš rankos arba žiurėdama į žmogų kalbu 8-nias kalbas. Priėmimo valandos: nuo 10-tos išryto iki 1-mai po pietų. Vakare nuo 6 iki 9. Nedėlioms visą dieną”. O ant antros pusės lapelio atsišaukia sekančiai: „**Žinovė.** Ar nori sužinoti apie savo praeitį ir ateities gyvenimą? Laimes ir nelaimes? Šeiminiškus dalykus? Apie ištikimumą jums mylimų ypatų? Šeimyną, gimines ir draugus? **Norėdami** viską tai sužinoti ir gauti teisingus patarimus kreipkitės žemiau paduotu antrašu. Užkalbu-užadu šias ligas: rožę, nervų ligas, paraližių, nuomarį ir duodu visokius patarimus dykai kaip moterims taip ir vyrams. Kalbu lietuviškai. Adresas...”

Matote kokių „žinovių” yra atsiradę pas mus Pittsburgh'e, viliojimui iš tamsių žmonelių pinigų ir daugiau nieko. Ir nors, rodos, žmonės jau galėtų suprasti, ką gali pasakyti tokia „žinovė”, tačiau matytis pas ją lankosi nemažai žmonių.

Minėta žinovė yra apie 30 metų senumo ir man rodos, kad ar tik nebus ta pati, kurios paieško per „Naujienas” tulas Detroito advokatas. Matomai, kad tai nepaprasta paukštė ir tenai ji yra ką nors tokio padarius. Kurie yra su ja susidurę, pasakoja buk jos dvi esančios ir slepiančios savo vardus ir pavardes ir nesisako iš kur yra atvykusios į Pittsburgh'ą, arba kad ir sakosi, tai vienam vienaip, o kitam kitaip.

Reporteris.

DETROIT, MICH.

Vakarinėj daly Detroito yra keletas samanotų bakužių ir šitą vietą lietuviai vadina „žiurkiakiemiu” arba „pragaru”. Visos šios bakužės yra purvinos ir dumais aprukę. Žmonės jose gyvena deivobaimingi lietuviai ir visi „butlegeriai”.

Bakužėse ant sienų šventųjų paveikslai, o ant pečių garuoja katilai, kuriuose verda degtinę, sumaišytą su „laibaksiu” ir durnaropės grudais. Bet apart virimo degtinės, šiose bakužėse įvyksta dar ir kitokių šposų. Kuomet šeimininkai išeina į darbą, tai pas jų žmonas ateina girtuokliai senberniai ir per dienas užia kai žvirbliai žagaruose. O kuomet prisigeria su durnaropės priemaišomis išvirtos degtinės, tai jiems ir visiškai protas susimaišo. Tik pastaruoju laiku net šešios girtuoklės moterys išbėgo su senberniais, nuskriausdamos savo vyrus ligi paskutinio cento.

Tai mat kokių šposų pilnas tamsių žmonelių gyvenimas, kurie apšvietos bijosi, kai žiurkės šviesos, ir todel daugiau nieko nežino, kai tik mirkti alkoholiuje per dienas ir naktis. Šito „žiurkiakiemio” gyvenimas surukęs, nuskuręs ir moraliai supuvęs! Nė šventųjų paveikslai to gyvenimo nenušviečia.

Buvęs kaimynas.

BROOKLYN, N. Y.

Paprastas A. C. W. of A. 54 skyriaus susirinkimas įvyko 22 d. birželio. Susirinkimą atidarė pirmininkas V. Keršulis. Perskaičius pirmesnio susirinkimo tarimus ir priėmus, eita prie dienos reikalų.

Iš New Yorko pildomosios tarybos delegatas pranešė, kad jinai (P. T.) nutarė apmokėti gydytojo lėšas vienam unijistui, kuris buvo sužeistas streiko laike. Jam buvo likusi didelė žaizdos dėmė ant veido, bet dabar gydytojai mano ją išimti.

Pagaliau pranešta, kad Pild. Taryba nutariusi pakelti unijos viršininkams 10 nuoš. algų. Apkalbėjus šį klausimą 54 skyr. nubalsavo prieš tą tarimą. Nesa unijos viršininkai ir taip gauna dideles algas. Kiti net perdideles.

Paskiaus buvo skaityta laiškas nuo New Yorko Darbo Partijos Tarybos, kad skyrius prisiustų savo delegatą į busiančią Tarybos šaukiamą konferenciją. Delegatu išrinkta K. Jankaitis.

Kitas panašus laiškas buvo iš nacionalės Farmerių — Darbo Partijos raštinės, kad prisiustų unija savo delegatą į konvenciją, kuri įvyks Chicagoj, 3 d. liepos. Po diskusijų, nutarta pasiųsti delegatu A. Jankauską.

Paskui skaityta Brocktono batsiuvių atsišaukimas pagelbėt jiems kovoje laimėt streiką del geresnio gyvenimo. Plačiai apkalbėjus, nutarta aukoti streikieriams 300 dol.

Atsišaukimas 3-jų narių, kad jie butų paliuosuoti nuo unijos duoklių, nes delei senatvės jiems yra sunku išsimokėti — priimta. Reiškia, paliuosuoti nuo unijos duoklių.

Į pildančiąją tarybą 54 skyr. išrinkta du nariai: Kairys ir Žemaitis.

Susirinkimas užsibaigė bediskusuojant „Kriaučių Neprigulmingo Kliubo” klausimą.

K. Jankaitis,
A. C. W. of A. 54 skyr. koresp.

JOHN S. LOPATTO
Attorney and Counseler-at-Law
SLA. Advokatas-Patarėjas
308-9-10 Coal Exchange Bldg.
WILKES BARRE, PA.
Telephone 4256 Market

Kas Reikalinga Jaunų Vaikų Auginimui.

Dabar pasiekėme vietą, kur kudikiui duodama kietesnių valgių. Labai svarbu įdiegti gerų maisto papročių kol kudikis jaunas. Nes šian dieninis kudikio valgis nulemia kokis jis žmogus bus ateity.

Maistą kudikiams nereikia aprinkti tik iš vieno ar dviejų valgių. Įvairumas reikalingas, idant kudikis gautų įvairią budavojančią medžiagą. Vienodas maistas irgi nusibosta. Paprastai po 12 mėnesių motina turėtų nusistatyti valgių sistemą ir pridaboti, kad jos kudikis kietai laikosi to. Kiekvienas naujas valgis turi buti atydžiai padaromas ir iš pradžių teikiamas tik mažais kiekiais. Visados reikia penėti reguliariškomis valandomis ir neduoti nieko penėjimų tarpais. Pas daugelį kudikių šitoki permaina ir paplatinimas duodasi sunkiai. Jie pilnai pienu patenkinti ir atsisako nuo kitų sotesnių valgių. Tokiais atvėjais neduok pieno iki nebus suvalgyta kietesnioji dalis. Jei abi dalis duosi sykiu, tai kudikis pasirinks pieną o išgėręs jį neims kieto. Sekanti sistema pavelys motinai pasirinkti tinkamų valgių penėjimui. Nepatartina daryti permainų valgiuose labai karštame ore.

Vienas šaukštukas Eagle Brand kondensuoto pieno pridėtas prie vienos uncijos virinto vandens mišinį sotumu vertą sveikam pienui. Kur tik vartojama žodis pienas sistemoje, reikia miešti Eagle Brand minėtu budu.

Maistą reikia duoti nuo 12-to iki 15-to mėnesio — po penkis sykius į dieną:

7 ryte — Otmeal, miežių ar kviečių košelė, vienas ar du šaukštukai 6-8 uncijose pieno. Pasenusi duona ir sviesto, arba sukorius ir sviestas.

9 ryte — Sunka vieno orančiaus.

11 ryte. — Padrožtuvės nuo jautienos, vienas ar trys šaukštukai, sumaišyti su tieku kieku duonos, o viskas pavilgyta jautienos sosu, arba minkštai išvirintas kiaušinis sumaišytas su pasenuse duona; šmotukas cukoriaus ir 6-8 uncijos pieno.

3 po pietų. — Jautienos, vištos, arba avienos buljonas, įtrupinus ryžių ar senos duonos. Šešios uncijos pieno, jei reikalaujama. Duona su sviestu, arba cukorius. Daugelis to amžiaus vaikų jau ims ir suvirškins obolienę ar slyvas. Jei to duodama, apleisk pieną.

6 vakare. — Du šaukštai javinių košelių su 8 uncijomis pieno; šmotukas cukoriaus. Pasenusios duonos ir sviesto.

10 vakare. — Šaukštas košelės su 8 uncijomis pieno.

Vaikai po 15-tam mėnesiui reikalauja daugiau pridėčkų prie valgių. Kitame straipsny apie tai pakalbėsime.

Geriausių pasekmių gauta nesenai pataisant nedapenėtus kudikius su Eagle Pienu. Nekurie mokyklos vaikai kone du sykiu daugiau augo, negu kiti. Jei nujauti, kad tavo kudikis ne toks kaip reikia, duok jam Eagle Pieną. Taipgi svarba šviežio oro, užtektinai miego ir geri papratimai. Vaikai turi gauti Eagle Pieno sykį į dieną neskaitant reguliario maitinimo. Àtmiešk du šaukštu Eagle Pieno į tris ketvirtadalius puodelio vandens. Kiti vaikai myli jį labiau su ginger ale, vaisių sunka, arba kiaušiniu. Jį galima su nauda vartoti ir kaikuriuose virtuose valgiuose.

ŽMONIU SVEIKATA

KELIAS Į SVEIKATĄ.

Daugelio žmonių supratimas apie sveikatą yra labai neaiškus. Jie protauja, kad buti sveiku reiškia vien tik nebuti parblokštu ant ligos patalo. Sveikata yra pozityvis dalykas, ne negatyvis, ir reiškia stiprybę, galią, ištvermę, magnetizmą, gyvumą, energiją, lygsvarą, entuziazmą, gausą dvasios pakilimo ir linksmybės gyvenimo. Stulpai rodą kelią į sveikatą yra sanitarės aplinkybės, sveikas kunas, užlaikymas kuno ir tinkamas užsiėmimas.

Sanitarės Aplinkybės.

Namai turi but pastatyti ir įrengti taip, kad saulės šviesa ir tyras oras lengvai galėtų įeiti vidun. Tamsios, drėgnos vietos, kur bakterijos veisiasi, nėra tinkamos pagyvenimui. Plumbavimas, vandens nuotaka, apšildymas ir apšvietimas buto daug prisideda prie palaikymo namiškių sveikatos. Didžiuma žmonių turi prisitaikyti prie dabartinių butų; nauji namai yra kas-kart geriau įrengiami. Tačiau, nežiurint kokiame bute žmogus gyventų, visvien jis gali išvėdinti savo butą, gaunant tiek saulės šviesos ir tyro oro, kiek tik galima; taipgi gali pašalinti tuos senus rakandus, ant kurių dulkės ir purvai nugula ir tuo budu tiekia progos perams ir ligoms visti, k. t. neplaunamos langų užlaidos ir visokios draperijos, nenaudingi sluogsniai sienų popieros, nereikalingi pagrąžinimai, prikalti kaurai ir storai apmuštos senos kedės, sofos. Kiekvienas žmogus gali apsaugoti savo butą nuo musių, uodų, vabždžių, pelių ir žiurkių, kurios išnešioja ligas. Kiekvieno pareiga žinoti, kad vanduo, kurį jis geria, butų tyras; kad maistas, kurį jis valgo, butų tinkamai užlaikomas krautuvėse ir švariai prirengiamas namie, ir kad visos išmatos butų pašalinamos taip, jog nebutų iš to priežasties suteikti ligą nei jam pačiam, nei jo kaimynams.

Sveikas kunas.

Idant turėti sveiką kuną kiekvienam reikalinga žinoti kokiame padėjime jo kunas šiandien randasi, karts nuo karto medikalis išekzaminavimas ir periodinis lankymasis pas dentistą gali suteikti žmogui reikalingą žinojimą apie jo sveikatos padėtį. Kudikiai ypač turi tiesą buti užauklėjami sveikais. Naujausis supratimas apie sveikatą yra buti sveiku, negu gydytis kada sergi. Sužinojus savo fizinius patrikimus, reikia stengtis pataisyti juos, nebijoti ir nelaukti, kol jau didžiai jie ims kenkti. Akių, nosies, ausų ir dantų patrikimai tuojaus turi but atitaisyti, nesveiki tonsiliai ir adenoidai išimti.

Ligų perų randasi visur, todel kiekvienos ypatos pareiga link savęs ir jos kaimynų išvengti apsikrėtimo ir užkrėtimo. Asmuo neturi reikalo maišytis tarp ligotų žmonių. Betvarkingas spiaudymas, neatsargus kosėjimas ir čiaudėjimas, bendras vartojimas gėrimui stiklų, puodukų, rankšluosčių, muilo, etc., ir purvinos rankos yra tai lengviausi budai išplatinimui ligų. Joks daiktas, kuris yra dedamas burnon, kuris paliečia lupas, neturi but vartojamas kelių ypatų. Joks nevalgomas dalykas neturi but dedamas burnon. Purvinos rankos įneša bakterijų burnon, nosin ir akysna. Idant išvengus apsikrėtimo, rankos turi but absoliučiai švarios ir liuosos nuo įsipiovimų, įsibrėžimų ir užplyšusių nagų.

Kuno priežiura.

Kuno priežiura reikalauja švarumo, tinkamų rubų, gero maisto ir gėrimo, gero papročio vidurių tuštymui, tyro oro dieną ir naktį, tinkamos pozicijos sėdint ir gulint, ganėtinai miego, prižiurėjimo akių, ausų, nosies, gerklės ir dantų.

Švarumas reikalauja (1) reguliarės šiltos maudynės pašalinimui purvų, prakaito ir nemalonių odos kvapsnių, ir jei galima kasdien maudytis šaltam vandeny arba nors apsikrapyti šaltu vandeniu iš pinties idant paakstinus krauja ir nervų sistemas ir tuo budu išvengus „šalčio pagavimo"; (2) gero rankų numazgojimo pirm valgio arba maisto čiupinėjimo ir po vartojimui toileto; (3) vartojimo šaltojo krėmo ant veido ir rankų išvengimui suaižėjimo; (4) kasdienio dantų šveitimo ir vartojimo dentalinio siulo vietoj dantims krapštukų; (5) reguliario galvos plovimo ir plaukų šukavimo. Vidurių švarumas aplaikomas geriant ganėtinai vandens—tris ar keturias puskvortes į dieną, valgant rupaus maisto ir įgyvendinant reguliarį vidurių tuštinimą.

Dėvėti švarųs drabužiai, tinkami temperaturai ir nevaržanti kuno. Gilus, lėtas, reguliaris kvėpavimas visada pro nosį aprupina kuną oru, svarbiausia gyvybės reikmene. Tinkama pozicija sėdint ir gulint palaiko kaulus ir raumenis jų naturalėse vietose, išvengiant iškraipymų ir suteikiant plaučiams liuoso judėjimo. Raumenys nevartojami darbui turi but ištiesiami kokiame reguliary pasimankštinime. Akys, nosis ir gerklė yra jausluys organai, neturi but dideliai nuvarginami arba įžeidžiami.

Miegas suteikia pailsio protinio ir fizinio. Kudikiams ypač neturi but miegas trugdomas delei kokių menkų pareigų namuose. Dienos laiku trumpi periodai pailsio pašalina nuovargį. Idant gerai pailsėjus, asmuo turi atsigulti liuosai, sąžiningai pašalindamas visas kuno ir proto pastangas.

Kuno ir proto užsiėmimai.

Darbas yra musų svarbisauias užsiėmimas. „Persidirbimas" nevisuomet reiškia atlikimą perdaug darbo, bet dažnai parodo netinkamą budą darbo atlikimui ir neigieninį gyvenimą, lyginai kaip kad yra nervų „išsisėmime". Trumpas pailsėjimas darbo laiku ir perstojimas rupintis gyvenimo vargais pagelbės išvengti tankaus nuovargio. Pasismaginimas yra didelės naudos kiekvienam darbininkui.. Juokai, žaismės, muzika, geras teatras, naudingos knygos ir mokinimas gali buti tikro pasilinksminimo priemonės. Pasirink sau tą pasismaginimo rūšį, kuri geriausiai tamstą užganėdina, tada praleisk savo liuosą laiką sustiprinimui savo jėgų.

Žinoma, kad ir gyvenant sulyg viršui išdėstytų taisyklių, kartais asmuo nepasiekia idealės sveikatos. Randasi žmonių, kurie, budami fiziškai sveiki bet nuolat surasdami kalčių kituose ir nuolat niurnėdami, pasilieka patys ir kitus įveda liudnon, nesveikon proto padėtim, kuri visuomet paliečia fizinį buvį. Išvengimui šiokių papročių reikia žiurėti toliau kasdienių kuno nuovargių ir užgautų jausmų, reikia matyti gyvenimą iš gerosios pusės. Pusė išsvajotų keblumų niekada neįvyksta ir tie tikrai esą galima but visai užmiršti į trumpą laiką. Sveikas žvilgsnys į gyvenimą, jo linksmybes, viltį ir ramybę priverčia visus protinius ir fizinius nesmagumus pranykti ore. Geri papročiai gyvenimo ir protavimo teikia gerą sveikatą.

(Iš „Gydytojas")

DULKĖS.

Dulkės yra sausa medžiaga, kuri taip smulkiai sutrinta, jog lengvai oras ją išnešioja. Dulkės nepavojingos, bet kenkia sveikatai. Gatvių dulkės ypatingai kenkia sveikatai, nes jos surenka visokias seiles ir kitus pavojingus daiktus. Kuomet oras turi perdaug dulkių, žmonės jas įkvepia ir kartais sustabdo plaučių tinkamą veikimą ir yra priežastim gerklės kroniškų ligų Kaikuriose pramonėse, tos pramonės dulkės įkveptos padaro mažas žaizdas plaučiuose arba kitose kuno dalyse ir tokiu budu lengva į kuną inimti džiovos gemalus. Švino, žiurkžolių arba gyvo sidabro dulkės yra nuodingos.

Dulkės yra normališka ir butinai reikalinga ore dalis. Be jų musų drapanos visuomet butų drėgnos, musų sienos šlapios ir klimatas nepakenčiamas. Kuomet oras turi dulkių, oras tinkamai drėgnas ir pagelbsti kontroliuoti temperaturą. Dulkės namuose, ofisuose, krautuvėse, teatruose, bažnyčiose, vagonuose ir gatvėse gali turėti džiovos, plaučių uždegimo ir influenzos gemalus. Nes tų ligų gemalai per nosį ar burną išleidžiami iš sergančio žmogaus kuno, todel pavojinga spiaudyti. Kuomet saulė šviečia ant tų dulkių, gemalai nonuodingi, nes saulės šviesa juos užmuša. Tik tamsiose vietose auga ir tarpsta pavojingi gemalai. Kuomet dulkės susirenka ir jos tampa purvais tamsiose vietose, kur saulės spinduliai negali prieiti, tokiose vietose žmogus gali užsikrėsti džiova. Bet papraščiausiai užkrėtimo budai yra kosėjimas, čiaudėjimas ir šnekėjimas.

Ligoninėse, kuriose yra džiova sergantieji, sergančio seilės tinkamai prižiurėtos ir išmestos, ir nėra pavojaus, jog liga išsiplatins.

Pavojingiausias dalykas sveikatai yra dulkės, kurios susirenka ant grindų ir tam pa purvais.

F. L. Inf. Service.

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

Kaipo balai atatinkamas ir kartus tonikas — imk

Severa's

Balzol

(pirmiaus Gyvasties Balzamas).

Rekomenduojamas

virškinimui, iprastai užkietėjimui ir nupuolusiai kuno padėčiai.

Kaina 50 ir 85 centai.

Klauskite pas aptiekoriaus.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

F. ŽIVATAS

Parduodu laivakortes geriausių garlaivių kompanijų į visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate). Inšurinu (apsaugoju) namus nuo ugnies, automobilius nuo ugnies ir atsakomybės nelaimei atsitikus.

Ofiso Adresas:
1823 N. MAIN AVE.,
SCRANTON, PA.

TAI YRA BAISU!

KAIP GALI KESTI TAIP ŽIAURIUS SKAUSMUS SANARIUOSE

MEŠKOS BALSAMAS

(Bear Balsam)

Tuojaus prašalins visus dieglius ir SKAUSMUS SĄNARIUOSE, kaip tik pradėsi vartoti tą visų linimentų karalių-Meškos Balsamą.

Jeigu negausi tuos vaistus pas vietinį aptiekorių arba pardavėją, pristųsk mums 35c. ir 5c. už pasiuntimą, mes tuojaus išsiųsime buteliuką Balsamo.

The CENTRAL DRUG STORE, Ltd.,
24 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

SIUSKITE LIETUVON KNYGU

Lietuvos žmonės ir Lietuvos jaunimas nusiskundžia, kad neturi knygų. Mes jų turime daugiau, negu suvartojame, tad siųskite jas LIETUVON!

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE pataria savo nariams, kad jie siųstų nors po vieną musų knygą savo draugams ir giminėms Lietuvoje. Pasiųsti galima paštu. Patartina siųsti šiuo laiku sekančias knygas:

AISOPO PASAKOS, — didelė knyga, su daugybe paveikslų, 364 puslapiai, kaina $1.25

AMERIKA, — ypatingai reikalinga tiems, kas nori iš Lietuvos Amerikon atkeliauti, 288 pusl., kaina $1.00

ŽMOGAUS PAREIGOS, — svarbi knyga auklėjimui tėvynės meilės ir tikrojo patriotizmo, 245 pusl., kaina $1.00

Kas ims visas tris knygas, GAUS VISAS TRIS UŽ $3.00. Užsakymus su pinigais siųskite Centrui šiuo adresu:

LITHUANIAN
ALLIANCE OF AMERICA,
307 W. 30th Street, New York, N. Y.

TĒMYKITE!

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveikslu-otas Veikalas Antgalvių

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istoriją.

Kaina $1.50

Drutame apdare $2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės" Administraciją šiuo adresu:

"TEVYNĖS" ADM.,

307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

AISOPO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokinimai seniems, jauniems ir mažiems.

Popieros apdaruose tik $1.25

„TĖVYNĖS" ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika—Inforamcijos apie Ameriką ir tt. 1.00
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 ..... 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) ..... 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Kas iš Kur Pareina? ..... 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai .. 20c.
Kelionė į šidlavą — pusl. 48 ..... 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 ..... 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės ..... 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu pusl. 102 ..... 35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 .. 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 ..... 20c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 ..... 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 ..... 20c.
Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 .....10c.
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais 2.00
Susiprato — 64 pusl. ..... 20c.

Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Pavoktas Kudikis — Tragedija trijuose aktuose ..... 40c.
Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija .. 35c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 ..... $1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos — pusl. 172 ..... 50c.
Svetimoj Padangėj Pasaulio Verpetuose Eilės, Dainos ir Prietikiai — pusl. 200. Parašė A. J. Jokubaitis 2.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 ..... 1.00

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

P-lės A. Aušriutės Išleistuvių Vakarėlis Pavyko.

Liepos 7 dieną, Auditorium svetainėj, Richmond Hill, L. I., Operetės Choras surengė savo mylimai dainininkei, p-lei A. Aušriutei, išleistuvių vakarėlį, kuri liepos 14 dieną išvažiuoja Italijon. Vakaro vedėju buvo p. A. B. Strimaitis. Vakaro programas susidėjo iš šokių, vakarienės, prakalbų ir dainų Šokiai prasidėjo 6 val. vakare ir tęsėsi iki 9 val. Apie 9 val. visi svečiai susėdo prie dailiai papuoštų ir visokiais valgiais apdėtų stalų ir linksmai tarp savęs kalbėdamiesi pradėjo vakarieniauti.

Baigiant vakarieniauti, vakaro vedėjas, p. A. B. Strimaitis, tęsė toliau vakaro programą, kuris savo trumpoje kalboje paminėjo Operetės Choro darbuotę ir p-lės A. Aušriutės pasiryžimą ir toliau siekti aukštesnio mokslo dailės srityje. Po trumpos savo kalbos vakaro vedėjas pakvietė kalbėti dar šiuo svečius: pp. A. M. Auguną, J. Jokubaitį, M. L. Vasiliauską ir kt. Visi kalbėtojai linkėjo p-lei Aušriutei laimingos kelionės ir atsiekimo jos užsibrėžtojo tikslo ir, pagalios, laimingai sugrįžti ir stoti vėl į Operetės Choro darbuotojų eiles.

Po to sekė dainos, kurias puikiai sudainavo šie solistai-dainininkai: p-lė A. Aušriutė, p. Stankunas, p. Vaineikis ir ant pabaigos keliata dainelių sudainavo Operetės Choras. Toliau vėl prasidėjo šokiai, kurie tęsėsi iki 1 val. nakties. Apie 1 val. nakties, visi svečiai, linkėdami p-lei Aušriutei laimingos kelionės, linksmi skirstėti namo.

Svečių buvo susirinkę apie šimtas ypatų.

Dalyvis.

Iš Lietuvių Tautinio Dailės Teatro Susirinkimo.

Liepos 5 d., „Garso" name, Brooklyne, įvyko Lietuvių Tautinio Dailės Teatro susirinkimas, kuriame dalyvavo skaitlingas burelis veikėjų. Pasikalbėta einamaisiais klausimais, ypač agitacijos vedimo klausimu. Taipgi padarius platų pranešimą sekretorei p-nei Useliutei-Angeles, prisirašė keliolika naujų narių.

Šios naujos įstaigos susirinkimai bus laikomi kiekvieno ketvirtadienio vakarą, „Garso" name, Brooklyne. Kuomet galutinai susiorganizuos ši dailės įstaiga, tuomet jau bus pradėtas darbas ir veikimas bus perkeltas į kitą vietą. Taipgi šiame susirinkime p. Angeles pranešė, kad jisai išvažiuoja tulam laikui į Bostoną režisierauti prirengimui amerikonų scenai poros veikalų sekamam sezonui, todel vertėtų ir Bostono lietuvių veikėjams susipažinti su p. Angeles, kad gavus platesnių informacijų apie šį naują sumanymą, kurio įvykinimas kiekvienam lietuviui turi rupėti. Su p. Angeles Bostone galima susižinoti atsikreipus į Hotel Touraine, Boston, Mass.

Narys.

Nepamirškite Puikaus Išvažiavimo.

Liepos 15 d. įvyksta didelis išvažiavimas, kurį rengia bendromis jėgomis „Vienybės" bendrovė, Liet. Mot. Globos Komiteto skyrius ir paminėjimo metinių sukaktuvių nuo Amerikos pripažinimo Lietuvos nepriklausomybės komitetas. Išvažiavimas įvyks Forest Parke, No. 1, Brooklyne, kurio visas pelnas yra skiriamas Lietuvos našlaičių sušelpimui. Yra rengiamas gražus ir įvairus programas, kurio žymią dalį išpildys Operetės Choras, palinksmindamas publiką gražiomis dainomis. Taipgi kalbės, tarpe kitų kalbėtojų, pil. A. Mikalauskas, kuris šiomis dienomis sugrįžo iš Lietuvos. Todel — visi į išvažiavimą!

Vienas rengėjų.

Sugrįžo iš Lietuvos pil. A. Mikalauskas.

Liepos 6 d., laivu „Prezident Harding", sugrįžo iš Lietuvos pil. A. Mikalauskas, kuris pradžioje bal. mėnesio nuvyko Lietuvon kaipo Amerikos sandariečių atstovas pasidarbuoti Seimo rinkimų metu.

Liepos 10 d. pil. Mikalauskas atsilankė „Tėvynės" redakcijoje ir pasakojo daug įdomių dalykų apie Lietuvą. Jis džiaugiasi Lietuva, vienok tuo patim kartu sako, kad Lietuvos gyvenime daug ko stokuoja, kad jisai butų pakenčiamas Amerikos lietuviams. Ypač jisai yra labai pasipiktinęs klerikalų diktatura, delei kurios Lietuvoje nėtinkamos tvarkos, nė teisėtumo nėra ir negalės buti, kol Lietuvos gyvenimą smaugs klerikalų viešpatavimas. Taipgi jisai tikrina, kad Amerikos lietuvių viešas žodis Lietuvos žmonėse padaro didelio įspudžio ir liaudis amerikiečiais pasitiki.

Atsilankė Redakcijon.

Pereitą savaitę lankėsi „Tėvynės" redakcijoje „Keleivio" redaktorius p. S. Mikelsonas, kartu su savo žmona p. M. Mikelsonienė ir p-le V. Ulčinskiute, kuri yra Bostono miesto ligoninės gailestingųjų seselių perdėtinė. Gerb. svečiai lankėsi New Yorke su reikalais ir prie progos užėjo atlankyti S-L. A. įstaigos.

Taipgi lankėsi judomųjų paveikslų aktorė p-lė Unė Babickaitė ir SLA. 5-to apskričio pirm. p. J. Gradaitis iš Elizabeth, N. J.

Sugauta Daug „Belaisvių".

Su pradžia birželio mėnesio Brooklyne pradėta medžioklė ant palaidų šunų ir kačių ir per vieną mėnesį sugauta net 10,000 „belaisvių". Sugauta 2,000 šunų ir 8,000 kačių. Šitoje medžioklėje gautytojams gelbėjo policija ir Sveikatos Departamentas, nes šunes ir katės virtę „valkatomis" yra pavojingi visuomenės sveikatai, ypač mažiems kudikiams. Apart to, katės žymiai prisideda prie visokių limpamų ligų išplatinimo ir todel Sveikatos Departamentas prasergsti, kad niekas neįsileistų į namus „valkatų" kačių.

Susisiekimo Darbininkų Streiko Pavojus Dar Neprašalintas.

Nors New Yorko „Interborough Rapid Transit" kompanijos, kuri operuoja iškeltuosius ir požeminius New Yorko gelžkelius, prezidentas pareiškė, kad kompanija sutinkanti savo darbininkams pakelti algas ligi 5% ir jisai manąs, kad darbininkai su tuo pasiulymu sutiks, vienok unijos atstovas tikrina, kad su 1 d. rugpiučio gali kilti streikas, jei kompanija neišpildys pilnai unijos reikalavimo. Unijos atstovo tikrinimu, tik 7,000 darbininkų šitas pakėlimas algų atatinka unijos reikalaujamam mokesniui, o 13,000 darbininkų nedapildoma unijos reikalaujamo mokesnio ir todel tie 13,000 darbininkų rengiasi į streiką.

Cemento Darbininkai Atšaukė Streiką.

5,000 cemento darbininkų, kurie birž. 22 d. išėjo į streiką, reikalaudami 30% algų pakėlimo, liepos 9 d. sugrįžo į darbą su mažu laimėjimu. Su liepos 15 d. unijos darbininkų mokesnis bus $7.50 į dieną. Taipgi sugrįžo į darbą ir kitų dalių cemento industrijos darbininkai, kurie buvo išėję į streiką vien delto, kad pagelbėjus šį streiką laimėti.

Pasaulis pilnas tokių žmonių, kurie begelbėdami kitus pasigelbsti patys save.

NORTH GERMAN LLOYD

Savaitiniai išplaukimai į LIETUVĄ
New York — Bremen
ant puikaus naujo laivo „COLUMBUS".

Vokietijos didžiausias laivas ir pirmos kliasos laivai su kajutoms. Didžiai pagerinti trečios kliasos parankumai. Smagios, uždarytos kajutos su 2 ir 4 lovoms.

Del tikietų kreipkitės prie bile agento arba
North German Lloyd,
14-16 Pearl st., New York

PRAILGINS GYVENIMO DIENAS.

Kiekvienas rimtas, našus darbas, turi sunkią pradžią, bet jei tas darbas neša plačiajai liaudžiai naudą, tai kaip nesunki pradžia butų, vistiek įsikunija ir gyvuoja, — auga ir tobulinasi.

Mes amerikiečiai daugumas patyrę ir įgiję praktiško gyvenimo, pamatėm aiškiai, kad pasekmingai nuveikti darbą svarbiausia yra turėti gerą sveikatą. Ir štai Amer. Lietuvių Daktarų Draugija atėjo mums pagalbon, įkunijo mėnesinį laikraštį „žmonių sveikatos žinyną". Ir tas laikraštis jau treti metai, kaip skleidžia naudingas — pamokinančias žinias: kaip gyventi, kad sveiku ir veikliu buti.

Ženklina mes lietuviai turime šeltinį, iš kurio galima semti žinias apie sveikatą.

Viskas kas reikalinga, tai užsirašyti tąjį žurnalą ir skaityti ir pasimokyti iš teikiamų žinių.

Na, vyrai ir moterys — pasinaudokime; patys užsirašykime tąjį laikraštį ir kitus paraginkime, kad nevilkinant užsirašytų, nes kaina tojo žinyno labai pigi — tik $1.00 per metus.

„GYDYTOJAS",
3310 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

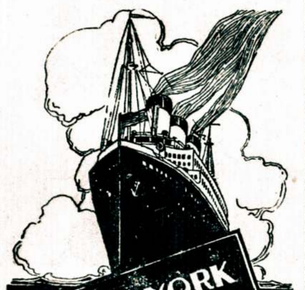

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

Trumpiausias susisiekimas su visoms dalims LIETUVOS.

Savaitiniai išplaukimai nuo Pier 86, North River, 46-th St., New York, ant laivų „Resolute", „Reliance", „Albert Ballin", „Deutschland" su I, II ir III kliasa ir gerai žinomi laivai „Mount Clay", „Mount Carroll", „Mount Clinton", „Hansa", „Thuringia" ir „Westphalia" su kajutoms ir III kliasa. Geras, mandagus patarnavimas, skanus maistas, smagus itaisymai.

United American Lines,
39 Broadway, New York,
arba bile autorizuoto agento.

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti

Ruffles

pleiskanų mirtinąjį priešą.

Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.

Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į labaratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

"TELEGRAMAS"

Didžiausis lietuvių visuomenės, tautybės ir pažangos laikraštis, išeina kas šeštadienis ir yra pašvęstas grynai mokslo, švietimo ir žinių dalykams.

Jei nori plačiau matyti pasaulį, daugiau žinoti, aukščiau dvasiniai visuomenėje pakilti ir pilniau apšvietos vaisiais gerėtis, tai skaityk Telegramą. Užsirašyk jį dabar ir nepraleisk jo sekamo numerio, kuris bus labai įdomus ir turiningas. Kaina metams tik $1.00. Prisiųsk jį šiandien.

„TELEGRAMAS",
666 W. 18-th Street, Chicago, Ill.

BALTIC STATES BANK

LIETUVOS FINANSŲ MINISTERIJOS KORESPONDENTAS.

Banko Resursai — $1,700,000.00.

PARDUODA Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus ir išmoka nuošimčius už Kuponus.

PRIIMA depozitus ir moka 4%, priskaitomus prie sumos kas mėnuo. Depozitus galima prisiųsti ir per paštą.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą ir visas pasaulio šalis, su pilna garancija, greitai, teisingai ir pigiai.

PARDUODA laivakortes kelionei į Europą ir iš Europos ant visų linijų.

Turi savo korespondentus — Bankus: Kaune, Rygoje, Vilniuje, Berlyne ir kituose Europos miestuose.

Baltic States Banke savo depozitus laiko New Yorko Valstija, New Yorko miestas, Lietuvos Finansų Ministerija, Lietuvos Bankas, Lietuvos Kredito Bankas, Prekybos ir Pramonės Bankas, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir kitos įstaigos

Kad ir trupučiuką iš kelio, bet apsimoka kreiptis.

Visais bankiniais reikalais

į

BALTIC STATES BANK

294 Eighth Ave., kamp. W. 25-th St., New York, N. Y.

Telefonas: WATKINS 2142.

Bankas atdaras kas dien nuo 9 ryte iki 5 val. po piet. Subatomis — iki 7 val. vakare.

DABAR UŽSIRAŠYK

"AMERIKOS LIETUVĮ"

Amerikos Lietuvis, sąvaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų mokslišką straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašykit dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėt Amerikos Lietuvį, pardavinėti knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokit taip:

"AMERIKOS LIETUVIS"
15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

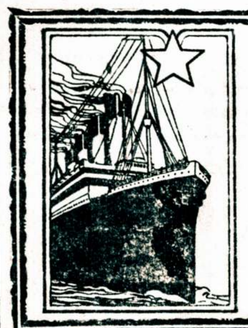

PINIGAI

Persiunčiame pinigus į Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai.

LAIVAKORTĖS

Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pašportus. Patinkame keleivius ant visų New Yorko stočių. Prirengiame viską, kas kelionėje yra reikalinga. Visuose reikaluose kreipkitės pas:

AMBRAZIEJUS & DANIELIUS.
168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel Greenpoint 5975. (SLA. narial).

DYKAI 20 dienu Išmėginamas Gydymas

Skilvio Kliuties, Nesveikų Kepenų, Neveikiančių Vidurių ir Vidurių Užkietėjimo.

Šitas vaistas veikia taip greitai, kad gerą jo veikmę gali pajausti į kelias dienas. Jis yra stebuklingas vyrams ir moterims, turintiems Skilvio kliutį, Nesveikas Kepenis, Viduriu Kliutį, arba tiems, kurie turi Kietus Vidurius. Šitas vaistas sustiprina ir sutaiso skilvį, padidina apetitą ir pagelbsti virškinimui. Jis apsaugoja ir prašalina gazus ir išputimą iš skilvio ir vidurių, prašalina svaigų, nerviską galvos skaudėjimą ir tulžingumą, nuvalo apklotą liežuvį ir pasaldina kvapą. Jis sustiprina ir sutaiso vidurius taip, kad jie tiksliau išeina laukan ir tuomi apsaugoja nuo vidurių užkietėjimo.

Šitame vaiste yra tam tikra Geležies forma, kuri padaro gausų raudoną kraują—tokia Geležis, kuri suteikia spalvą išbyėkusiems veidams ir žėresį akims. Jis taipgi turi Fosforą, didžiausį žinomą vaistą stipriems galingiems Nervams padaryti. Fosforas yra Gamtos tikrasis Maistas Nervams ir Energijos Davėjas. Be to jis turi ŠEŠIS kitus vertingus vaistus. Šitas Gyvybę Duodančias, Stiprumą padarančias sudėtines vartoja visam pasauly geriausi gydytojai, kad padarius stiprius, sveikus, tvirtus vyrus ir moteris.

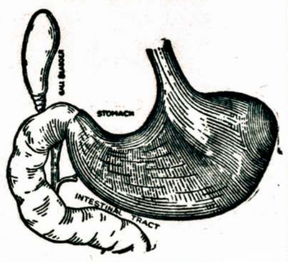

Šitas stebuklingas vaistas yra Nuga-Tone. Tukstančiai vyrų ir moterų per ji apturėjo geresnę sveikatą, padidino stiprumą, atnaujino energiją, įgijo didesnę ištvermę. Nuga-Tone sukuria, sutaiso, sustiprina ir paakstina Raumenų ir Nervų Sistemas—visus Gyvybės Organus ir Kuno Funkcijas—padeda jiems atlikti darbą taip, kaip Gamta yra leidus. Tai yra vienintėlis saugus ir išmintingas budas greitoms ir patenkinamoms sekmėms gauti.

Nuga-Tone padidina svarumą liesiems žmonėms ir suteikia daugiau energijos, daugiau ambicijos—prailgina gyvenimą. Silpniems, sunykusiems, parsibaigusiems, nervuotiems, paliegusiems, nesveikiems, sergantiems vyrams ir moterims nėra nieko geresnio per Nuga-Tone'ą, nuos taip greitai ant kojų pastato. Pamėgink Nuga-Tone'ą kelias dienas, o jausies kaip naujai gimęs.

Kas tik skaitis šitą privalo šiandien pripildyti Kuponą žemiau: Lukuriavimas gali padaryti daug bloga! Nuga-Tone yra tik $1.00 pakeliui. Kiekvienas pakelis turi 90 tabletų—vieno pilno mėnesio Gydymas. Gali gauti šešis pakelius už $5.00. Pamėgink Nuga-Tone'ą per 20 dienų musų atsakymu ir jei nebusi patenkintas sekmėmis, sugrąžink likusią pakelio dalį, o mes tuojaus atmokėsim visus tamstos pinigus. Prisiųsk šiandien—TUOJAUS. Negali prakišti nei cento. Nuga-Tone taipgi pardavinėja aptiekininkai ir absoliučiai garantuoja, kad jis suteiks pilną pasitenkinimą, arba pinigai bus sugrąžinti. Žiurėk garantijos kiekviename pakelyje.

PRISIŲSK ŠITĄ KUPONĄ ŠIANDIEN.

NATIONAL LABORATORY, DEPT. LE-5 —1018 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

GERBIAMIEJI:—Čia įdedu $_____ už _____ pakelius Nuga-Tone'o. Aš imsiu Nuga-Tone'ą 20 dienų, o jei aš nebusiu patenkintas, tai likusią dalį pasiųsiu atgal, o jus man sugrąžinsite pinigus.

Vardas ir Pavardė_____

Gatvė ir numeris arba R. F. D._____

Miestas_____ Valstija_____

"LIETUVOS KARIUOMENĖ"

Kas iškovojo Lietuvai nepriklausomybę?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.
Kas saugoja Lietuvos rubežius?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.
Kas palaiko Lietuvoje tvarką?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.

Ką reiškia „Lietuvos Kariuomenė?"

Veikalas „Lietuvos Kariuomenė" turi 100 gražių paveikslų; yra tai pirmutinis paminklas kokį pastatėme pirmutiniems Lietuvos karžygiams, aukojusiems Lietuvos Laisvei savo kraują ir gyvastį.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"

atrasite aiškiausius aprašymus visų tų sunkenybių, kokias pergyveno Lietuva, kurdama savo Valstybę ir organizuodama savo kariuomenę.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"

taip kaip veidrodis parodo musų žmonių kovą su Lietuvos laisvės priešais: Vokiečiais, Rusais, Lenkais.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"

didelio formato 7 x 10 colių, labai graži popiera taip, kad paveikslai patalpinti tarpe teksto daro įspudį kaip kokio brangaus albumo. Tuose paveiksluose rasi ne vieną pažįstamą sau asmenį ar tai Lietuvos veikėjų tarpe, arba tarpe Lietuvos kareivių ginančių Lietuvos Laisvę ir neprigulmybę nuo Lietuvos priešų.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"

labai pigus veikalas palyginus su daugeliu kitų veikalų, su prisiuntimu kainuoja $1.50
Ta pati odos apdarais $2.50
Ta pati odos apdarais, paauksuotais kraštais $3.00

LITHUANIAN ALLIANCE OR AMERICA,
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

„Amžinasai Žydas" — garsiausis pasaulio literaturėje Eugene Sue Romanas, spausdinama „DIRVOJE" nuo 25-to numerio. Pasiskubinkite užsirašyti „DIRVA". Prenumerata metams tiktai $2.

NAUJAUSIOS KNYGOS IŠ LIETUVOS.

Tik ką gavome naujausių knygu iš Lietuvos:

1) **Kurybos** Keliais — kaina $1.
2) **Gairės** — dvimėnesinis žurnalas, iliustruotas. — Nr. Nr. 1 ir 2. Kaina po $1.
3) **Kauno Albumas**, 54 paveikslai Kauno miesto — kaina $1.
4) **Traukinys.** Juozo Tysliavos eilės. Kaina 25c.
5) **Kelionė Aplink Pasaulį į 80 dienų**, Julio Verno. — Su Kalpoko paveikslais. Kaina $1.
6) **Ant Politikos Laktų.** Politinio Šaržo Albumas. 33 paveikslai, spalvuoti. Piešė Adomas VARNAS. Pratarti parašė Vaižgantas. Kaina $2. Agentams nuleidžiame nuošimtį. Reikalaujame agentų visuose miestuose. Geros sąlygos.

Smulkesnis tų knygų aprašymas telpa „DIRVOJE". Užsakymus ir pinigus siųskite sekančiu adresu:

„D I R V A",
7907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

SIŲSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago Ill.

2 DIDELĖS DOVANOS 2

Laikraštis „VIENYBĖ" eis tris syk savaitėje pradedant su 1 d. rugsėjo 1923. Prenumerata nuo naujų metų $4.00.

Visiems, kurie naujai užsirašys laikraštį „VIENYBĘ" metams, gaus dvi dideles dovanas. Vajus prasideda su 1 d. birželio ir baigiasi su 1 d. sausio 1924. Tik tam laikotarpy bus duodamos dovanos.

DOVANOS

1. $1.50 vertės naudingų ir gerų knygų pasirenkant iš 6 grupių.

2. Kas prieš naujus 1924 metus užsirašys „Vienybę" ant metų, tam metinė prenumerata TIK $3.50.

Adresuokite:

„V I E N Y B Ė",
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.